

Linnéuniversitetet

Kalmar Växjö

Examensarbete 15 hp – Journalistik

När smittan nådde lokalorten

*En kvantitativ innehållsanalys om hur Nerikes
Allehanda, Nya Wermlands-tidningen och
Helsingborgs Dagblad gestaltade coronapandemin*

Författare: Albin Lindström

Författare: Isaac Turner

Handledare: Torbjörn Rolandsson

Examinator: Mahitab Ezz El Din

Termin: HT21

Ämne: Journalistik

Nivå: Kandidat

Abstract

Author: Albin Lindström & Isaac Turner

Title: When the virus reached the local village

Location: Linnaeus University

Language: Swedish

Number of pages: 36

This study examines how the three most influential local newspapers in Sweden, Helsingborgs Dagblad, Nerikes Allehanda and Nya Wermlands-tidningen, framed the corona pandemic in terms of tone and main angle in their news reports. The corona pandemic was classified as a pandemic in march 2020 by the World Health Organisation, WHO. International, national and local news media have all reported about the effects and consequences of the virus. The corona pandemic is however not only taking place on national level, but also on local grade. The people who need information about the crisis are people who are closest affected. There is a substantial amount of previous research about journalism in crisis, but it is more common to examine national media rather than on a local level. The method used in this study is a quantitative content analysis and the material contains news articles published in the local newspapers. The purpose of the study is based on Ervin Goffman's framing theory, amongst Ulrich Beck's Risk society and Marina Ghersetti & Tomas Odéns crisis journalism. The result of the study shows that the most common tone was neutral, which implies that all three newspapers are delivering objective and fact-based information in their reporting. It also shows that a part of the news is of the more alarmistic kind. These results are presented in previous research about journalism and crisis, which alludes how alarmist tone is mainly presented but it generally depends on where the crisis takes place. If the question of fact is taking place close to the media in question, the reports tend to be more neutral. The study also shows that the frame called risk magnitude figures by far the most in our study, followed by responsibility of the society and social limits. The results show that the focus slightly shifts from the responsibility of the society and social limits to the question about vaccines and more opening up the society between the two periods. Although there is a difference in what frame that is raised between the periods, the used tone is slightly the same.

Nyckelord

Coronapandemin, covid-19, Nerikes Allehanda, Nya Wermlands-tidningen,

Helsingborgs Dagblad, lokaljournalistik, krisjournalistik, kvantitativ innehållsanalys.

Innehåll

1 Inledning	3
1.1 Bakgrund och problemformulering	3
2 Syfte och frågeställningar	5
3 Avgränsning	5
4 Litteraturgranskning	5
4.1 Tidigare forskning	5
4.1.1 <i>Krisjournalistikens alarmerande inslag</i>	6
4.1.2 <i>Närheten avgör sakligheten</i>	7
4.1.3 <i>Krisjournalistikens gestaltningar</i>	8
4.2 Teori	10
4.2.1 <i>Risksamhället</i>	10
4.2.2 <i>Krisjournalistik</i>	11
4.2.3 <i>Gestaltningsteori</i>	14
5 Metod och material	16
5.1 Material och urval	16
5.2 Metodintroduktion	17
5.3 Tillvägagångssätt	17
5.4 Variabelförklaring	18
5.5 Variabeldefinition	18
5.6 Metodkritik	20
5.7 Validitet och reliabilitet	20
5.8 Forskningsetik	22
6 Resultat och analys	22
6.1 Resultat	23
6.1.1 <i>Tonläge</i>	23
6.1.2 <i>Dominerande gestaltningar</i>	24
6.1.3 <i>Jämförelse mellan faserna</i>	25
6.2 Analys	28
6.2.1 <i>"Mellan tisdagen och onsdagen har Värmland inga nya bekräftade fall av covid-19, som orsakas av coronaviruset"</i>	28
6.2.2 <i>Riskenivå dominerar</i>	30
6.2.3 <i>Kritiskt förhållningssätt mot ansvariga i den lugnare fasen</i>	31
7 Diskussion och sammanfattning	33
7.1 Sammanfattning	36
7.2 Förslag på vidare forskning	38
Referenser	39
Bilagor	44

1 Inledning

11 mars 2020 meddelade Världshälsoorganisationen WHO att det nya coronaviruset SARS-CoV-2 klassas som en pandemi. Vid tidpunkten för WHO:s tillkännagivande hade viruset, som upptäckts i den kinesiska staden Wuhan vid årsskiftet, spridit sig till 114 länder. När coronaviruset klassades som en pandemi hade 118 000 fall bekräftats varav 4 129 människor mist sina liv (Bjarnefors, 2020). Samma dag avled en person på Karolinska Universitetssjukhuset i Huddinge – Sveriges första bekräftade dödsfall (Dorian & Persson, 2020). Än i dag är pandemin kännbar, och dess effekter har åsamkat enorma globala konsekvenser på såväl individ- som samhällsnivå. I skrivande stund har 326 286 532 fall bekräftats och 5 536 789 människor har avlidit (Dong E, Du H, Gardner L, 2021).

Coronapandemin och dess följder har inte bara gett eko på nationell nivå, utan också på lokal. Samtidigt som viruset spred sig ohämmat över Sveriges länsgränser drabbades lokalsamhällen hårt. I takt med krisen intensifierades erhöjll de lokala medier en viktig roll i att informera lokalinvånarna om vad som skett, varför och hur krisen drabbade närområdet eftersom de, till skillnad från rikstäckande medier, kunde ge en mer detaljerad bild av krisens lokala händelseutveckling. Allteftersom krisen fortlöper har de också en granskande uppgift eftersom de förväntas ansvarsutkräva lokala politiker och myndigheter som är ansvariga att hantera krisen såväl som låta drabbade komma till tals samt åskådliggöra krisens inverkan på lokalsamhället (Ghersetti et al., 2016). Lokala mediernas krisrapportering är således central för den lokala demokratins funktionssätt på så vis att den spelar in på lokalsamhällets gemensamma förståelse av krisen, vad som inträffat och varför (Ghersetti et al., 2016). I samma avseende föreligger en korrelation lokala medier, lokal identitet och lokal demokrati emellan. Lokala medier bidrar till att ge form åt gemensamma lokala värderingar, vilka återspeglas i samtliga sociala grupperingar och i sin tur sammanbinder lokalsamhället (Nygren & Althén, 2014).

1.1 Bakgrund och problemformulering

Coronapandemin liksom andra kriser utlöser oros känslor i samhället och i sin tur uppstår ett omedelbart informationsbehov hos allmänheten, ett behov som allt som oftast tillgodoses genom att konsumera nyhetsbärande medier. På det här sättet blir medierna inte bara en informationskälla, utan likväl en skådeplats där krisförloppet äger

rum. Hur medierna gestaltar krisen kan därmed sägas ge inverkan på hur allmänheten förhåller sig till den, hur de handlar och hur de agerar gentemot myndigheters föreskrifter och på längre sikt sägas påverka allmänhetens förtroende för samhällsinstitutioners förmåga att handskas med kriser (Ghersetti & Odén, 2019). Krisjournalistik ser olika ut beroende på vilken sorts kris som det handlar om samt i vilket skede krisen befinner sig i, och tidigare forskning visar på att mediernas gestaltning av en kris kan variera över tid (Englund, 2002, 2008). Under t.ex. coronapandemins inledning, våren 2020, skiftade svenska mediers gestaltning av krisen från att handla om uppgifter om antal döda i ett inledande skede av krisen, till att i högre grad handla om samhällets ansvar i ett senare, mer intensivt skede. En inledande mer intensiv fas kan således se annurlunda ut jämförvis med en lugnare fas i ett senare skede av pandemin (Ghersetti & Odén, 2021).

Tidigare forskning pekar också på att alarmistiska inslag, d.v.s. inslag som ger upphov till känslor av oro, är vanligt förekommande i krisjournalistik (Ghersetti & Odén, 2019). Under coronapandemin, våren 2020, visade resultatet att alarmism förekom i mer än hälften av de analyserade artiklarna/inslagen (Ghersetti & Odén, 2021). Samtidigt finns det även studier som visar att lokala medier, i större utsträckning än rikstäckande, använder sig av en mer neutral eller lugn ton i sin rapportering om kriser, vilket enligt studierna tyder på att krisens geografiska närhet i förhållande till medieföretaget spelar in för hur saklig och faktabaserad rapporteringen är (Ghersetti, Odén & Wallin 2008; Ihekweazu, 2017). Det finns emellertid inga tidigare studier som undersökt denna relation i samband med coronapandemin, och därmed kan vår studie anses fylla en forskningslucka.

Parallellt med att kriserna har blivit flera och i större utsträckning globala har också betydelsen av krisjournalistik framhävts, liksom behovet av forskning på området (Ghersetti & Odén, 2019). I dag finns en ansenlig mängd forskning om krisjournalistik men den är vanligtvis begränsad till att undersöka rikstäckande medier, och forskning på området som undersökt lokala medier är överlag relativt bristfällig. Det kan anses vara ett problem med bakgrund mot lokala mediers och krisjournalistikens betydelse för den lokala demokratins funktion (Ghersetti et al., 2016; Nygren & Althén, 2014). Denna studie avser därav utröna hur de tre största lokaltidningarna i Sverige gestaltade coronapandemin.

2 Syfte och frågeställningar

Studien syftar till att kvantitativt undersöka hur *Nerikes Allehanda*, *Nya Wermlands-tidningen* och *Helsingborgs Dagblad* gestaltade coronapandemin under dels april 2020, en *intensiv* fas under pandemin, och dels april 2021 som återspeglar en *lugnare* fas.

Syftet studeras genom följande forskningsfrågor:

- I vilken mån var rapporteringen alarmistisk, neutral eller lugnande?
- Vilka huvudsakliga gestaltningar lyfts fram i rapporteringen?
- Skiljde sig tonläget och vilka huvudsakliga gestaltningar som lyfts fram i rapporteringen mellan faserna, och i så fall hur?

3 Avgränsning

Vi har valt att undersöka mediernas gestaltning av coronapandemin genom att analysera dels vilket tonläge de hade i sin rapportering, dels vilka huvudsakliga gestaltningar som lyftes fram i rapporteringen. Avgränsningen har gjorts med syfte att göra studien, i så hög grad som möjligt, jämförbar med tidigare forskning, men också med hänsyn till studiens tidsomfattning.

4 Litteraturgranskning

Detta kapitel inleds med en presentation av ett urval av tidigare forskning som ligger till grund för att uppnå uppsatsens ändamål. Därefter presenteras det teoretiska ramverk som nyttjats för att besvara syfte, samt frågeställning i studien.

4.1 Tidigare forskning

Den tidigare forskning, som används i den här studien, har dels undersökt förekomsten av alarmism i krisjournalistik och dels hur kriser gestaltas i media, men också medieföretagens geografiska närhet till krisen i förhållande till sakligheten i rapporteringen.

4.1.1 Krisjournalistikens alarmerande inslag

Tidigare forskning visar att alarmistiska inslag förekommer i krisjournalistik, om än i olika utsträckning. Den forskning som ligger till grund för den här studien har kvantitativt undersökt tonläget i svenska mediers rapportering om dels coronapandemin under våren 2020, dels svininfluensapandemin 2008 (Ghersetti & Odén, 2010; Ghersetti & Odén, 2021).

Ghersetti och Odén (2021) studerade med hjälp av en kvantitativ innehållsanalys Aftonbladet, Dagens Nyheter och SVT:s rapporters tonläge i rapportering om coronapandemin under våren 2020. I undersökning har Ghersetti & Odén (2021) tagit upp två exempel på vad som antyds vara alarmerande, samt både alarmerande och lugnande. Det förstnämnda handlar om en artikel om att de som avlidit i covid-19 massbegravdes i New York. Det andra exemplet handlar om hamstring av livsmedel, där problemet som lyfts upp i största del handlar om att butikerna inte hinner få upp fler varor på hyllorna. Resultatet av mediernas tonläge i rapportering visar att mer än varannan artikel/inslag präglades av ett alarmistiskt tonläge utan att också ha ett lugnande budskap. Däremot var en fjärdedel lugnande, men hälften innehöll då också någon form av alarmism. Vilket tonläge som medierna hade under de undersökta perioderna skiljde sig inte märkbart.

I studien *Pandemin som kom av sig* undersökte Ghersetti & Odén (2010) kvantitativt tonläget i åtta av Sveriges största mediers, inkluderat press och etermedia, rapportering av svininfluensan i Sverige. Resultatet tyder på att mindre än hälften (42 %) av samtliga artiklar var tydligt alarmistiska i rapporteringen. Däremot var det endast 8 % som var entydigt lugnande, och 11 % innehöll både alarmistisk och lugnande tonläge. Kvällstidningar enat med tv använde sig av alarmistisk rapportering i nästan hälften av alla fall och betonade hotet av svininfluensan allra tydligast. Radio och morgontidningar var något mindre alarmerande med 28 %, respektive 37 % av artiklarna/inslagen. Ghersetti & Odén (2010) förklarar att nyhetsartiklar som kan anses präglas av både lugnande och alarmistiskt tonläge, t.ex. handlar om något hotfullt som sedan kompletteras med information om skyddsåtgärder. Ett exempel på vad som anses vara entydigt alarmistiskt handlar däremot om antalet smittade/döda av influensan. Studiens resultat visar att var femte artikel handlade om just hur många som smittats eller dött av

influensan, där ungefär hälften av artiklarna/inslagen innebar svenska fall. Detta anses var starkt bidragande till det alarmistiska tonläget i rapporteringen från samtlig media.

Ghersetti & Odén (2021) jämför sin undersökning *Coronapandemin våren 2020* med deras tidigare genomförda studier under svininfluensan, samt ebolaepidemin där liknande tillvägagångssätt använts. De konstaterar då att coronapandemin präglas av ett något mer alarmerande tonläge men att rapporteringen i stora drag är likartad. Trots att coronapandemin har betydligt större omfattning och påverkan i Sverige, jämfört med de två tidigare nämnda kriserna, kan tonläget liknas vid varandra.

4.1.2 Närheten avgör sakligheten

Tidigare forskning belyser hur lokala medier i större utsträckning än rikstäckande förhåller sig saklig och faktabaserad i sin rapportering vid kriser eller extraordinära händelser som inträffar lokalt (Ghersetti, Odén & Wallin, 2008). Forskning visar också att medieföretagens geografiska placering i förhållande till krisen spelar in för hur alarmistisk rapporteringen om kriser är (Ihekweazu, 2017).

I studien *När hoten kommer nära: Fågelinfluensans och tuberkulos i svensk medierapportering* undersöker Odén, Ghersetti och Wallin (2008) rapporteringen av fyra specifika fall av tuberkulos i tre Stockholmsbaserade tidningar och två lokala tidningar i Halland. Slutsatserna i analysen gällande två fall av tuberkulos i Halland visar att det finns betydande skillnad i rapporteringen mellan storstadstidningarna och lokalpressen. De förstnämnda tenderar att dramatisera händelserna på så vis att de använde sig utav spekulationer och värdeladdade ord, så som ”*dödssmittan hotar Norden*”, ”*chock*” och ”*livrädda*” (Odén, Ghersetti & Wallin, 2008, s.101). Även valet av intervjupersoner i storstadstidningarna skapar en överdramatiserad bild av händelseförloppet. De citerar oroliga eller kritiska personer för att på så vis skapa en hotfullare och mer alarmistisk bild av tbc-fallen och dess spridning.

Då sakfrågan sker på ett lokalt plan rapporterar lokalpressen frågan på ett sakligt och faktabaserat sätt för att förmedla information snarare än spekulation. Även valet av intervjupersoner skiljer sig på så vis att lokaltidningarna lyfter fram källor som inte känner någon oro eller rädsla. Lokalpressen följde även upp skeendet, vilket storstadspresen avstod ifrån. Lokalmedia tenderar att sakligt förmedla fakta till

mottagare som direkt berörs av sakfrågan, när rikstäckande press snarare dramatiserar händelseförloppet. Lokal- och rikstäckande medias rapportering skiljer sig på så vis i både frekvens och precision, men även att den förstnämnda använder sig av mer lugn eller neutral ton i rapporteringen när händelsen inträffar nära inpå.

Ihekweazu (2017) undersökte i vilken grad alarmism förekom i amerikansk media under ebolaepidemin i USA 2014 baserat på deras geografiska placering. Han undersökte dels medier lokaliserad i städer där epidemin var påtaglig, där exempelvis enstaka fall bekräftats, och dels medier belägna i städer i vilka viruset inte förekom över huvud taget. Ihekweazus (2017) resultat tydde på en relation mellan mediernas lokalisering och i vilken mån alarmism förekom i deras rapportering om epidemin. Medieföretagen lokaliserade i städer där virusets betydelse var marginell rapporterade generellt i högre grad mer alarmerande om epidemin, medan medierna i de drabbade städerna var mer sakliga i sin rapportering.

4.1.3 Krisjournalistikens gestaltningar

Vanligt förekommande gestaltningar inom krisjournalistik är framför allt samhällets ansvar, krisens effekter på ekonomin, sociala begränsningar och risknivå (Ghersetti & Odén, 2021; Sandell, Sebar & Harris, 2013). Tidigare studier tyder också på att krisjournalistikens gestaltningar varierar beroende på i vilken fas krisen befinner sig i (Ghersetti & Odén, 2021).

Ghersetti och Odén (2021) studerade med hjälp av en kvantitativ innehållsanalys Aftonbladet, Dagens Nyheter och SVT:s rapporter förekommande gestaltningar i rapportering om coronapandemin under våren 2020. De har identifierat den dominerande gestaltningen i varje artikel för att presentera de främst förekommande i studien. Resultatet visar att det finns fem gestaltningar som dominerar mediernas rapportering. Samhällets agerande under pandemin lyftes i mer än var tredje artikel, oftast i negativ bemärkelse, men nästan lika ofta i positiv mening. De resterande gestaltningarna handlade om den ekonomiska effekten, nedstängningar, sociala begränsningar men även om virusets farlighet, samt antal sjuka och döda. Studiens resultat skiljer sig även åt beroende på vilken period som har analyserats. Under den inledande fasen av pandemin handlar majoriteten av rapporteringen om antalet

sjuka/döda och smittspridning, men även samhällets begränsningar. Under den intensiva fasen är de dominerande gestaltningarna i stället samhällets agerande och krishantering.

Sandell, Sebar & Harris (2013) undersökte, med hjälp av en kvalitativ innehållsanalys, hur svensk och australisk press gestaltade svininfluensapandemin 2009. Resultatet indikerade att pressen i såväl Sverige som Australien, i lika hög grad, applicerade gestaltningen *risk magnitude* (risknivå) som innebar att artiklarna poängterade riskerna med svininfluensan, så som att smittas eller rentav dö. Medan gestaltningen risknivå applicerades i samma utsträckning i båda länderna, förelåg stora skillnader i hur svensk och australisk press applicerade gestaltningar så som *self-efficacy* (egen förmåga) och *responsibility* (samhällets ansvar).

Gestaltningen egen förmåga innebär vad individer på egen hand kan göra för att skydda sig själva men även andra från, i det här fallet, smittan. Den spelar en viktig roll i hur människor agerar och förändrar sitt beteende. Ungefär en fjärdedel av artiklarna i den australienska pressen innehöll gestaltningen, genom att förklara potentiella symptom men även hur dessa kan motverkas. Majoriteten av dessa artiklar innehöll enkla ordval och tonade ner risken av smittan. I Sverige innehöll däremot två tredjedelar av alla artiklar samma gestaltning där en stor majoritet fokuserade på skyddsåtgärder på individnivå.

Innebörden av gestaltningen samhällets ansvar handlar om vem som bär ansvaret för en specifik händelse eller ett särskilt utfall. Fokus riktas i de flesta fall på ansvariga myndigheter, men inkluderar även andra grupper, samt individer. Ungefär hälften av samtliga artiklar i både australiensk och svensk press innehöll den gestaltningen. I australisk press var det den mest framträdande, där majoriteten av materialet var negativt betonad och riktades mot både myndighetsorganisationer, men även media. En femtedel av artiklarna riktade ansvaret mot myndigheter och deras agerande. Ungefär samma antal artiklar i svensk media riktades däremot mot samhällets ansvar, snarare än endast myndigheters. Innebörden av de artiklarna handlade i största del om hur individen på egen hand skulle agera för att minimera riskerna för smittspridning. I svensk media fanns även inslag med positivt bemärkelse, innehållande bland annat information om vaccinationskampanjer.

Sandell, Sebar & Harris (2013) fann också gestaltningar så som *human interest* (mänsklig dimension) och *economic* (ekonomisk). Den ekonomiska gestaltningen förekom inte i särskilt hög grad i varken Sverige eller i Australien, men i de fall den applicerades var det i negativ bemärkelse i australisk press, exempelvis med fokus på förlorade intäkter inom turism och sport. Svensk press, å andra sidan, applicerade gestaltningen i positiv bemärkelse, så som artiklar om hur lyckade vaccinationer sparat 2,5 miljarder kronor.

Den australiska och svenska pressen hade till stor del samma antal artiklar relaterade till gestaltningen mänsklig dimension, som innebär skeenden som är av mänskligt intresse och som individer kan relatera till. Skillnaden länderna emellan var att den australiska pressen i majoriteten av fallen var negativt riktade och exempelvis handlade om dödsoffer eller rasistiska skeenden. I svensk press var benämningen snarare positiv och vinklades på motsatt sätt. Händelser där personer överlevt smittan och sjukvårdsåtgärder för att hjälpa utsatta i nöd, är exempel på fall där den positiva aspekten framhävs.

4.2 Teori

Det teoretiska ramverk som ligger till grund för studien utgörs av *risksamhället*, *krisjournalistik* och *gestaltningsteori*. Detta ramverk appliceras i syfte att analysera resultaten av studien samt besvara de uppställda forskningsfrågorna.

4.2.1 Risksamhället

Coronaviruset är ”osynligt”, sprider sig oberäkneligt världen över och ger ifrån sig enorma globala följder. För att förstå och begripliggöra coronapandemin kan den ses genom Ulrich Becks (2012) teori om risker i vad han benämner som risksamhället. I risksamhället spelar lokal media, ur ett lokalsamhälleligt perspektiv, en viktig roll i att definiera och socialt konstruera risker (Cottle, 1998).

Beck (2012) menar att samhällets modernisering har medfört risker, så som att övergången till industrisamhället har lett till att radioaktivitet och andra luftburna gifter släpps ut. Risker är, sedan urminnes tider, naturliga inslag i människors vardag men i samtiden ter de sig annorlunda. Samtidens risker är globala, de är dels oberäkneliga och dels dolda. De beror, i de allra flesta fall, på mänskligt handlande så som

överproduktion och överkonsumtion. Samtidigt som fler enskilda beslut fattas ger det också upphov till att globala hot följer samma trend. Problem som uppstår begränsas inte längre till den geografiska plats där problemet uppstod, utan påverkar samhället globalt. Dåtidens risker, å andra sidan, var personliga och uppenbara och hade allt som oftast sitt ursprung i undermålig hygien-teknologi. Även Anthony Giddens (1996) är i sin bok *Modernitetens följder* inne på samma spår som Beck (2012). Han belyser hur dagens risker har ökat i såväl intensitet som antal. Det beror inte på naturen i sig, utan snarare på mänsklig handlingskraft. Liksom Beck (2012) hävdar han att ju fler riskfyllda beslut som tas, desto större är chansen att samhället utsätts för globala hot utom dess kontroll. Här går det att dra paralleller till coronapandemin som sägs ha uppstått som en följd av handel med exotiska djur (Folkhälsomyndigheten, 2021) och i förlängningen som en konsekvens av mänskligt handlande. Tidigare forskning pekar också på att skogsavverkning kan ge upphov till zoonotiska virus, d.v.s. virus som på ett naturligt sätt sprids mellan djur och människa, eftersom människor i högre grad kommer i kontakt med vilda djur (Gibb et al., 2020).

Simon Cottle (1998) har, ur ett socialkonstruktionistiskt perspektiv, teoretiserat kring medias roll i risksamhället. Han menar att samtida risker socialt definieras, konstrueras och ”synliggörs” genom olika kunskapsforum så som vetenskap, politik, rättssystem och media. Media utgör därmed, jämte andra samhällsinstitutioner, en central instans vari samtida risker definieras. De ger upphov till den sociala konstruktionen och bidrar till kritiken mot risker, och i förlängningen utpekandet av brister i institutionella svar på dessa. Media blir närmare bestämt en av allmänhetens viktigaste aktörer när det kommer till att definiera, alarmera och ge upplysningar om risker i risksamhället (Sandberg, 2004). Riskerna är samhälleligt, socialt konstruerade genom å ena sidan mellanmänsklig kontakt, å andra sidan social interaktion. Därigenom är risker, parallellt med ”den kontinuerliga meningsskapande kommunikationsprocessen” (Sandberg, 2004, s.55) ideligen under ständig omvärdering. Beck (2012) beskriver hur risker bara existerar genom kunskap, och tar således ett socialkonstruktionistiskt perspektiv i hållning. Han menar att människors attityder gentemot risker bygger på uppfattningar om dem; om människor saknar kunskap om att ett skeenden omgärdas av risker är det, per definition, också riskfritt.

4.2.2 Krisjournalistik

I syfte att bemöta den oro som uppstår i samband med en kris söker sig de flesta människor till medierna i jakt på information; somliga eftersom de är direkt påverkade av krisen, andra eftersom de vill följa dess dramatiska händelseförlopp. Därigenom blir medierna inte bara en informationskälla, utan också en arena vari krisens dramatiska skeenden utspelar sig. Hur medierna rapporterar om en kris, d.v.s. hur de gestaltar den, kan därmed sägas påverka människors förhållningssätt gentemot den, hur de bedömer situationens allvar, vilka handlingar de gör och hur de uppträder i förhållande till myndigheters föreskrifter (Ghersetti & Odén, 2019). I det här avseendet går det att dra paralleller mellan krisjournalistik och Ulrich Becks (2012) teori om risksamhället på så vis att medierna blir ett framträdande informationsforum vari krisen/risken socialt konstrueras och vari människors uppfattningar om krisen/risken härstammar från.

Krisjournalistik innebär i grunden att journalistiskt bevaka kritiska skeenden som drabbar ett samhälle. I Sverige är, bland andra, terrordådet på Drottninggatan i Stockholm 2017, svininfluensapandemin 2009 och tsunamikatastrofen i Indiska Oceanen 2004, exempel på sådana skeenden. Dessa skeenden, eller kriser, inkluderar olika omständigheter som dels skapar oro hos allmänheten, dels utgör en överhängande fara för ”grundläggande humanitära, materiella och symboliska värden i samhället” (Ghersetti & Odén, 2019, s.269).

Kriser kategoriseras på olika sätt. Ghersetti & Odén (2019) delar in kriser i dels fysiska kriser så som naturkatastrofer och bränder och dels sociala kriser så som upplopp och terrorism. Huruvida krisen är social eller fysisk har betydelse för hur den utvecklas, hur den hanteras och hur det rapporteras om den i media. Fysiska kriser, å ena sidan, har likartad händelseutveckling, urskiljbara ursprung och tämligen kortvariga tidsförlopp. Vid en fysisk kris hamnar mediefokus i huvudsak på krisens skadeomfattning och potentiella hjälpinsatser för de som drabbats. När krisen ebbar ut, avtar i regel också mediebevakningen. Sociala kriser, å andra sidan, framkallas genom flera olika faktorer, ter sig på olikartade sätt och ger upphov till utdragna konsekvenser som kan sträcka sig över decennier. Vissa kriser uppfyller både de fysiska och sociala kriskriterierna, och i det här avseendet lyfter Ghersetti & Odén (2019) fram terrorattackerna i USA den 11 september som ett framstående exempel. Krisen utlöstes av en akut, fysisk händelse som i sin tur gav upphov till såväl politiska och kulturella som sociala konsekvenser som är påtagliga än i dag. Vid den här sortens kriser präglas mediebevakningen av

frågor som rör ansvarsutkrävande och skuld. Medierna blir också en del i krisen genom att olika aktörer, som på olika sätt är pådrivande i krisen, utnyttjar media för att nå ut med sina ideologiska budskap (Ghersetti & Odén, 2019). I den här kategorin, d.v.s. kriser som uppfyller såväl de fysiska som de sociala aspekterna, passar coronapandemin in. Under våren 2020 pågick en kritisk, fysisk händelsefas då pandemin bröt ut och viruset spred sig runtom i världen, för att i ett senare skede ge efterverkningar på såväl individ- som samhällsnivå, efterverkningar som vi än i dag inte ser slutet på.

Krisjournalistik ser annorlunda ut beroende på i vilken fas den befinner sig i. Englund (2002, 2008) benämner de olika faserna som: överblicksfasen, kunskapsuppbyggandefasen och granskningsfasen. I den första, inledande överblicksfasen, som ofta löper jämsides med krisens intensiva fas, fokuserar journalister på att inhämta information om vad som har inträffat, varför det har inträffat och vem eller vilka som berörs av det inträffade. Här ryms dels källkritisk och dels etisk problematik, vilket beror på att begränsat utrymme ges åt kritiska urval och eftertänksamhet. Nästkommande fas, kunskapsuppbyggandefasen, präglas av fördjupning och nyansering. Uppgifter om krisen sammanställs och redovisas statistiskt, experter intervjuas, krisen sätts i flera olika perspektiv och fler röster tillåts komma till tals. Det är också vanligt att journalister gör jämförelser med tidigare, likartade kriser eller liknande skeenden i andra länder eller på andra orter. I den sista, avslutande granskningsfasen söker journalister efter orsaker bakom krisen; varför och hur den kunde inträffa, och inhämtar fakta som ligger till grund för ansvarsutkrävande. Politiker och myndigheter som är ansvariga att hantera krisen få stå till svars för hur den har hanterats och om rätt åtgärder vidtagits. Fokus läggs också på att ta reda på vilka konsekvenser krisen åsamkat på såväl individ- som samhällsnivå. Granskningsfasen rymmer också ”intervjuer och tillbakablickande inslag” (Ghersetti & Odén, 2021, s.272) som hjälper allmänheten att bearbeta krisen. Dessa faser behöver inte följa en kronologisk ordning, utan i stället kan de – med undantag för krisens absoluta begynnelse – löpa parallellt med varandra eller variera under krisens händelseförlopp. Krisens faktiska längd spelar också in. Vid en kris så som en terrorattack, som vanligen har ett ganska kort tidsförlopp, kan granskningsfasen antas relativt snabbt. Vid en kris eller en katastrof som har ett längre tidsspann däremot, t.ex. vid en pandemi vars intensitet varierar och böljar fram och tillbaka, kan de olika faserna överlappa varandra.

Samma sak gäller vid andra långvarig kriser så som väpnade konflikter eller ekonomiska kriser (Ghersetti & Odén, 2021).

Ghersetti & Odén (2019) beskriver hur krisjournalistik ofta präglas av ett alarmistiskt tonläge, d.v.s. att medierna lyfter fram inslag, så som uppgifter, metaforer och bilder, som skapar oroskänslor och rädsla hos mottagaren. Som exempel lyfter Ghersetti & Odén (2019) hur fysiska kriser så som naturkatastrofer rapporteras resultera i omfattande evakueringar och brist på vatten samt ge upphov till allvarliga sjukdomar. Mänskligt lidande, social begränsning och krisens effekter på samhällsekonomin beskrivs också som vanligt förekommande inslag, medan krisens överlevare och offer framställs i ordalag som "hjälplösa, passiva och apatiska" (Ghersetti & Odén, 2019, s.276). På samma villkor framställs krig och terrorism likt en kamp mellan goda och onda krafter vari enskilda individer, så som poliser och terrorledare, tilldelas en central roll i krisens händelseförlopp. Hur en kris gestaltas kan även se olika ut beroende på i vilken fas krisen befinner sig; i regel förekommer mer alarmism i krisjournalistik när krisen äger rum på långt geografiskt avstånd, för att sedan bli mer lugnare i sitt tonläge ju mer den närmar sig mediets hemmaplan (Andersson Odén m fl., 2008; Ihekweazu, 2017). Horsley (2016) hävdar att krisjournalistik grundar sig i och bygger på en av tre narrativ: den om människan mot naturen, den om kamp eller krig, samt den om hjälteinsatser. Även Seeger & Sellnow (2016) identifierar typiska ledmotiv för krisjournalistikens narrativ. De benämner dessa skildringar som skuld och ansvar, förnyelse och förstörelser, därtill berättelsen om hjältar, saknad och hågkomst.

4.2.3 Gestaltningsteori

Krisjournalistik tenderar att, likt annan journalistik, framhäva inslag som lämpar sig bra i stereotypa berättarmallar, likväl utesluta eller tona ner sådana som inte gör det. Medierna tenderar också att belysa dramatiska och våldsamma aspekter i krisens händelseförlopp, så som rapporter om dödstal, skador och förstörelse. Dessutom ger krisjournalistik ofta en stereotyp bild av krisens händelseförlopp och av de reaktioner som uppstår hos allmänheten som en följd av dessa. I mångt och mycket bygger och baseras våra uppfattningar om risker, men även kriser, i stor utsträckning på hur media väljer att framställa dessa. Den kunskap media och övriga samhället innehar men även presenterar går således att se ur ett gestaltningsteoretiskt perspektiv (Ghersetti & Odén, 2019).

Upphovsmakaren av gestaltningsteorin (*framing theory*) är Erving Goffman (1974) under tidigt 70-tal. Han definierade begreppet framing som inramning och menar att samhället bygger på en konstruktion av olika ramar vilket människor tolkar utifrån kognitiva scheman. Tuchman (1978) använde i sin tur begreppet tidigt inom journalistik och tillämpade då begreppet frame för att metaforisk jämföra nyheter med ett fönster mot verkligheten. Hon menar att beroende på hur vi tittar ut genom fönstret uppfattar vi utsidan olika. Detta applicera hon i sin tur på att journalisters beskrivning av händelser ramar in verkligheten på olika sätt. Entman (1993) konkretiserade begreppet gestaltning ytterligare och är en utav de mest citerade forskarna inom området i modern tid. Han förklarar att gestaltning i grunden handlar om urval och att definiera, samt formulera problem. Genom att selektera vissa aspekter av en verklighet och göra dessa mer framträdande ökar chansen att mottagaren uppfattar, processar och minns dessa aspekter.

Gestaltningsteorin har sin grund i ett socialkonstruktivistisk perspektiv på sociala fenomen. Det handlar alltså om kommunikationens funktion för hur människor uppfattar och förstår sin omvärld. Gestaltningen är svår att undkomma och sker både medvetet och omedvetet. Forskning kring gestaltningsteorin brukar delas upp i två olika delar, dels mediegestaltning, dels individgestaltning. En del av mediegestaltning innebär hur media gestaltar nyheter genom att lyfta, respektive tona ner vissa aspekter. Detta uppmärksammas i vilka infallsvinklar som används, vem som får uttala sig, särskild fakta som lyfts men även hur nyttjandet av värdeladdade ord sker. Å andra sidan innebär individgestaltning hur människor uppfattar och påverkas utifrån hur media har gestaltat en aspekt (Shehata, 2019). Sandell, Sebar & Harris (2013) talar om olika typer av gestaltningar i sin studie om svininfluensan 2009 och lyfter bland annat fram gestaltningen *responsibility* (ansvar), som innebär vem som ansvarar och får stå till svar för särskilda skeenden. I en artikel betonar media vikten av individens ansvar för att minska risken för smittspridning: “... *it is the individual's responsibility to not get on a plane if they think they have the swine-flu.*” (Sandell, Sebar & Harris, 2013, s.863) Mediegestaltning i detta fall blir alltså hur tidningen i fråga väljer att placera ansvarsfrågan på människor i samhället. Individgestaltning å sin sida handlar istället om hur individerna väljer att agera och uppfattar risken, utifrån tidningens vinkel.

5 Metod och material

Detta kapitlet inleds med en introduktion av metoden kvantitativ innehållsanalys som, i denna studie, tillämpas för att undersöka förekomsten av olika gestaltningar i Nerikes Allehandas, Nya Wermlands-tidningens och Helsingborgs Dagblads rapportering om coronapandemin. Därefter presenteras det material som ligger till grund för studien, urval, tillvägagångssätt samt variabeldefinition. Avslutningsvis redogörs för metodkritik liksom en diskussion om validitet, reliabilitet och generaliserbarhet samt forskningsetik.

5.1 Material och urval

Materialet som ligger till grund för studien är sammanlagt 561 artiklar publicerade i lokaltidningarna Helsingborgs Dagblad, Nya Wermlands-tidningen och Nerikes Allehanda under perioden april 2020 och april 2021. Valet av Helsingborgs Dagblad, Nya Wermlands-tidningen och Nerikes Allehanda som studieobjekt motiveras av att dessa har första, andra, respektive tredje störst räckvidd bland svenska lokaltidningar, och deras rapportering om coronapandemin nådde således ut till en stor publik. Under 2020 nådde Helsingborgs Dagblad en läsekrets på 225 000, medan Nerikes Allehanda och Nya Wermlands-tidningen nådde 145 000, respektive 146 000 (Kantar Sifo, 2020).

Studiens urvalsperiod omfattar i första hand nyhetsartiklar publicerade mellan 1 april och 31 april 2020. Denna urvalsperiod motiveras av att den första smittvågen nådde sin kulmen i april och perioden blir således representativ för en intensiv fas i coronapandemin. I syfte att undersöka om, och i så fall hur gestaltningen skiljer sig åt över tid, valde vi att analysera artiklar som publicerats under samma period året efter, under coronapandemins tredje smittvåg, mellan 1 april och 31 april 2021. Denna period blir representativ för en lugnare fas, då kurvan för antalet dödsfall och smittade började minska (Folkhälsomyndigheten, 2021).

Materialet inhämtades via databasen *Retriever* genom att söka på "Corona" och "Covid-19". Artiklar som nämnde "Corona" eller "Covid-19" i förbigående kodades inte, utan enbart artiklar som helt eller i huvudsak behandlade coronapandemin som ämne.

Studiens urval avgränsas också till att bara ta hänsyn till nyhetsmaterial och således bortse från åsiktsmaterial så som krönikor och debattartiklar, men också endast nyhetsartiklar publicerade i tryckt press. Den slutgiltiga populationen utgjordes av 561 artiklar utav totalt 1816 artiklar, således valdes 1255 artiklar bort som inte föll inom ramen för studiens avgränsning. Ett totalurval applicerades därefter på de 561 artiklarna, vilket innebär att samtliga enheter i populationen undersöks i syfte att uppnå ett så generaliserbart resultat som möjligt (Esaiasson et al., 2017).

5.2 Metodintroduktion

Studien baserades på en kvantitativ innehållsanalys. Metoden syftar, liksom andra innehållsanalyser, till att innehållsligt undersöka såväl språkliga som formmässiga uttryck i en muntlig, skriftlig eller bildmässig framställning (Esaiasson et al., 2017), men den skiljer sig åt såtillvida att undersökningen baseras på att innehållet kvantifieras. Att kvantifiera innebär att omvandla en stor mängd analysenheters, i det här avseendet artiklars, innehåll till numeriska värden i syfte att uttrycka och undersöka materialet statistiskt, och på så vis lokalisera underliggande strukturer samt komma fram till övergripande slutsatser (Esaiasson et al., 2017; Karlsson & Johansson, 2019). En kvantitativ innehållsanalys lämpar sig väl i studier vars syfte är att kartlägga i vilken mån olika innehållsliga kategorier förekommer i ett material; dels undersöks förekomsten av kategorier utifrån frekvens, dels utifrån hur pass stort utrymme de tilldelas i såväl tid som rum (Esaiasson et al., 2017).

5.3 Tillvägagångssätt

Syftet med att applicera en kvantitativ innehållsanalys i den här studien var att identifiera olika gestaltningar i materialet. För att fullgöra syftet utformades variabler som i sin tur tilldelades olika variabelvärden. En variabel redogör för hur särskilda attribut hos analysenheterna varierar, så som att attributet kön är olika beroende på om personen i fråga är man eller kvinna (Esaiasson et al., 2017). Vidare beskrivs det hur variabler och variabelvärden bör konstrueras med hjälp av teoretisk definition. I den här studien, som tar avstamp i en deduktiv ansats, har risksamhället, krisjournalistik samt gestaltningsteori legat till grund som teoretisk referensram. Teorierna har sedermera sammanslagits med Ghersetti & Odéns (2021) forskning på området och brutits ner till

operationella indikatorer som legat till grund för mätningen. En mer tydlig beskrivning av studiens operationalisering presenteras längre ner.

Att genomföra en kvantitativ innehållsanalys innebär, i praktiken, att föra in information i en datamatrix (Esaiasson et al., 2017). Som stöd i den praktiska processen utformades en kodbok innehållandes samtliga variabler och tillhörande variabelvärden (se bilaga A), som sedermera överfördes till programmet *Statistical Package for the Social Sciences (SPSS)*. I syfte att uppnå objektivitet i studien, d.v.s. att forskare oberoende av varandra ska kunna nå samma resultat, redovisas tolkningsregler som tydligt definierar hur variabelvärdena definieras och som ligger till grund för hur innehållet ska kategoriseras (Esaiasson et al., 2017) (se bilaga B).

5.4 Variabelförklaring

För att fullgöra studiens syfte togs ett kodschema innehållandes fem operationella indikatorer fram. Dessa är följande: V1: Artikel ID V2: Publiceringsår V3: Tidning V4: Tonläge V5: Gestaltning som lyfts fram

5.5 Variabeldefinition

Gestaltning

Variabeln gestaltning, som undersöker vilka gestaltningar av coronapandemin som huvudsakligen lyfts fram i materialet, grundar sig i stora drag på Ghersetti & Odéns (2021) kodbok, men viss anpassning har gjorts utefter studiens syfte. Värdet jämförelser Sverige - andra länder ansågs inte vara relevant eftersom den här studien undersöker lokal media, till skillnad från Ghersetti & Odén (2021) som undersökte rikstäckande media. Värdet ifrågasättande av den svenska strategin ansågs inte heller relevant eftersom studien enbart undersöker nyhetsmaterial – inte åsiktsmaterial så som debattartiklar och krönikor. I de fall kritik eller hyllningar till den svenska strategin förekommer kodas detta i variabelvärdet samhällets ansvar positivt respektive negativt.

Variabeln innehåller sammanlagt 13 variabelvärden: *risknivå, egen förmåga, samhällets ansvar - positivt, samhällets ansvar - negativt, ekonomi - positivt, ekonomi - negativt,*

hjältedåd/solidaritet/hjälpsamhet, brott mot restriktioner, öppnande av samhället, nedstängning av samhället/sociala begränsningar, vaccin, övrig gestaltning och ej urskiljbart.

Riskenivå, t.ex., innebär att artikeln i huvudsak lägger fokus på coronavirusets spridning. Exempel på innehåll som kodas som risknivå kan t.ex. vara uppgifter om hur farligt viruset är, samt hur många människor som smittats respektive avlidit. Ett annat värde är nedstängning av samhället/sociala begränsningar som innebär att artikel huvudsakligen fokuserar på att samhället stängs ner eller sociala begränsningar som en konsekvens av coronapandemin. Exempel på innehåll som faller inom ramen för värdet är t.ex. inställda idrottsevenemang eller konserter, begränsade gruppstorlekar, stängning av skolor, resebegränsningar samt besöksförbud på äldreboenden. Ett tredje exempel är samhällets ansvar - positivt som syftar till att artikeln framför allt koncentrerar sig på vad politiker och myndigheter som är ansvariga att hantera coronapandemin gör, liksom gör rätt och vilka åtgärder de vidtagit.

Tonläge

Med avstamp i teorin om krisjournalistik, samt tidigare forskning av Ghersetti & Odén (2010; 2021) tillämpas variabeln tonläge i vår studie. Kodboken som ligger till grund för studien är inspirerad av den Ghersetti & Odén (2021) använt i sin studie. Variabeln tonläge omfattar sex olika variabelvärden och dessa benämns som: *klart alarmerande, alarmerande inslag förekommer, klart lugnande, lugnande inslag förekommer, både alarmerande och lugnande inslag förekommer, samt neutralt.*

Det variabelvärde som innefattar alarmistiskt tonläge innebär exempelvis rapportering som betonar vikten av att agera och vidta åtgärder, att hotet är nära eller påståenden om att förnödenheter tar slut. Även värdeladdade ord som rädsla och oro är exempel på alarmistiskt tonläge. Det lugnande tonläge innebär snarare positiva benämningar av krisen. Exempel på detta kan vara färre sjuka/döda eller att sjukvården klarar sig bra, likaså förekommer det inte någon form av alarmistiska inslag. Både alarmistiskt och lugnande tonläge innefattar både varningssignaler men även vädjan till lugn, exempelvis att covid-19 är väldigt smittsamt men majoriteten kommer klara sig bra. Neutralt tonläge å sin sida innehåller endast saklig och faktabaserad information.

5.6 Metodkritik

Kritik som kan riktas mot kvantitativ innehållsanalys är, enligt Esaiasson et al. (2017), metodens benägenhet att förbise underliggande mening, budskap och betydelser i materialet. Orsaken är att metoden oftast belyser uppenbara övergripande mönster och bygger på ett statistiskt arbetssätt. Detta leder således till att resultatet av en kvantitativ studie inte har möjligheten att gå in på djupet. Emellertid ämnar den här studien inte dra några säregna slutsatser, utan snarare redovisa en stor mängd data och utvinna generella, representativa mönster i Nerikes Allehandas, Nya Wermlands-tidningens och Helsingborgs Dagblads rapportering om coronapandemin, vilket en kvalitativ metod sällan kan göra.

Karlsson & Johansson (2019) talar om att syftet med metoden är att få fram en objektiv tolkning av resultat. Således anses vanlig kritik mot metoden vara att människor tolkar material på olika sätt. En felaktigt applicerad kvantitativ metod riskerar därmed att gå miste om precisa, träffsäkra slutsatser. Utifrån den kritik som riktas mot metoden kan den på egen hand, anses vara begränsad. Karlsson & Johansson (2019) tar däremot upp att även kvalitativa ansatser gör binära val i form av kategorisering och ställningstagande, men även att trots människors olika tolkningar, innehar vi i grunden gemensam kunskap och referensramar som gör undersökning med metoden möjlig. I syfte att i så stor mån som möjligt undkomma individuella tolkningar i analysen av materialet har vi utgått ifrån tydliga kodinstruktioner som i stora drag baseras på tidigare forskning.

5.7 Validitet och reliabilitet

Esaiasson et al., (2017) delar upp validitet i två olika begrepp: begreppsvaliditet och resultatvaliditet. Med begreppsvaliditet menas överensstämmelsen mellan studiens teoretiska referensram och operationalisering (avsaknad av systematiska fel) medan resultatvaliditet syftar på studiens förmåga att mäta det den påstår att den mäter. De två validitetsbegreppen hänger samman såtillvida att god resultatvaliditet förutsätter god begreppsvaliditet men också hög reliabilitet (avsaknad av osystematiska fel). I syfte att uppnå god begreppsvaliditet kan man bland annat kopiera andra studiers operationella indikatorer. På det här sättet arbetar man ”kumulativt; man ställer sig på tidigare forskares axlar” (Esaiasson et al., 2017, s.26). I den här studien har Ghersetti & Odéns

(2021) kodbok legat till grund som inspiration för studiens variabeldefinition, d.v.s. operationalisering. Studien applicerar också tidigare forskning på området som använt gestaltningsteorin som redskap, precis som den här studien gör, vilket kan anses stärka studiens begreppsvaliditet. Hög reliabilitet åstadkoms genom att studien undviker slump- och slarvfel vid insamlandet och bearbetningen av materialet, d.v.s. undviker osystematiska felaktigheter. Att studien systematiskt mäter det den påstår att den mäter (god begreppsvaliditet) är således inte tillräckligt. Studien måste också använda sina mätinstrument så noggrant som möjligt (hög reliabilitet) (Esaiasson et al., 2017). I den här studien har ett interkodarreliabilitetstest genomförts i syfte att säkerställa studiens reliabilitet. Genom att uppfylla kravet på såväl begreppsvaliditet som reliabilitet kan studien anses inneha god resultatvaliditet.

Enligt Esaiasson et al., (2017) bör forskningen sträva efter vad som kallas för *nomotetiskt forskningsideal*. Idealet innebär att forskningen inte bör uttala sig om det unika eller specifika, utan om det allmängiltiga. Forskningen bör närmare bestämt, genom att utvinna återkommande mönster och regelbundenheter i materialet, ha generaliserande ambitioner. Att sträva efter ett nomotetiskt forskningsideal innebär emellertid inte att undvika att studera och förklara enskilda fall, men i så fall bör fallet studeras utifrån en bredare teoretisk bakgrund. I den här studien har en totalurval legat till grund, vilket innebär att samtliga relevanta analysenheter undersöks (Esaiasson et al., 2017). På det här sättet grundas resultat på ett, i ett så hög utsträckning som möjligt, generaliserbart urvalsunderlag och studien kan därmed sägas sträva mot det nomotetiska forskningsidealet. Studien bygger också på teori som ligger till grund för att dra slutsatser om resultat, vilket bidrar ett vidgat perspektiv snarare än ett uttalande om specifika fall. Studien kan emellertid inte dra generaliserande slutsatser om hur lokaljournalistik överlag gestaltade coronapandemin, utan bara generalisera, liksom dra slutsatser kring hur Nerikes Allehanda, Nya Wermlands-tidningen och Helsingborgs Dagblad gestaltade den eftersom det endast är dessa medier som ligger till grund som studieobjekt.

I syfte att bedöma studiens reliabilitet genomförs en pilotstudie för att säkerställa att de kodinstruktioner vi utgick ifrån var tillräckligt definierade och utformade, liksom ett interkodarreliabilitetstest i syfte att se till så att vi uppnår ett liknande resultat oberoende av kodare. Interkodarreliabilitetstest baseras på Holstis formel. Syftet med testet är att

undersöka om två eller fler separata kodare som utgår ifrån samma kodschema, uppnår ett liknande resultat. Allen (2017) beskriver att Holstis formel innebär att respektive kodare kodar 10 % av det totala urvalet, för att sedan jämföra resultatet utifrån Holstis formel: $2 * M / (N1 + N2)$. M-variabeln anger den mängd svarsvärden som är enhetliga kodarna emellan. N-variabeln deklarerar den sammanlagda mängd svarsvärden som respektive kodare registrerat. Utifrån dessa värden appliceras formeln för att få fram en procentsats som representerar studiens reliabilitet. Det totala urvalet är 561 artiklar, således kodas 56 artiklar vardera. Kodschemat som ligger till grund för studien inkluderar 5 variabler, därmed resulterar det totala antal svar i 280 stycken vardera. Utifrån de totala antalet svar skiljde sig 41 stycken, kodarna emellan. Således beräknas reliabiliteten utifrån Holstis formel enligt följande: $2 * 239 / 280 + 280 = 0,85$. Interkodarreliabilitetstestet visar alltså att 85 % av svaren överensstämmer, vilket enligt Esaiasson et. al (2017) påvisar att studien når upp till en godkänd nivå av reliabilitet.

5.8 Forskningsetik

Vetenskapsrådet (2017) har utformat forskningsetiska principer inom humanistisk- och samhällsvetenskaplig forskning. Kraven innefattar bland annat: konfidentialitetskravet, samtyckeskravet, informationskravet och nyttjandekravet. Syftet med dessa krav är skapa en form av norm, forskare och uppgiftslämnare eller intervjupersoner emellan. Då vår studie har utgångspunkt i tidningsartiklar publicerade och tillgängliga för allmänheten är dessa krav inte nödvändiga att ta hänsyn till.

Då forskning har en betydande roll i samhället innehar forskare ett särskilt ansvar. Forskaren ska transparent och öppet redovisa tillvägagångssätt, metod, resultat och utgångspunkt, detta utifrån Vetenskapsrådets (2017) uppförandekrav. Den betonar även vikten av att inte plagiera tidigare forskningsresultat, likaså yttra sig sanningsenligt. Dessa krav tas i beaktning i vår studie genom att tydligt presentera tillvägagångssätt, samt hur materialet tolkas i analysdelen genom förklaring i metod- och resultatdelen. Då studien har utgångspunkt i tidigare forskning, samt teori framförs även jämförbara resultat och sanningshalten i studiens utförande stärks.

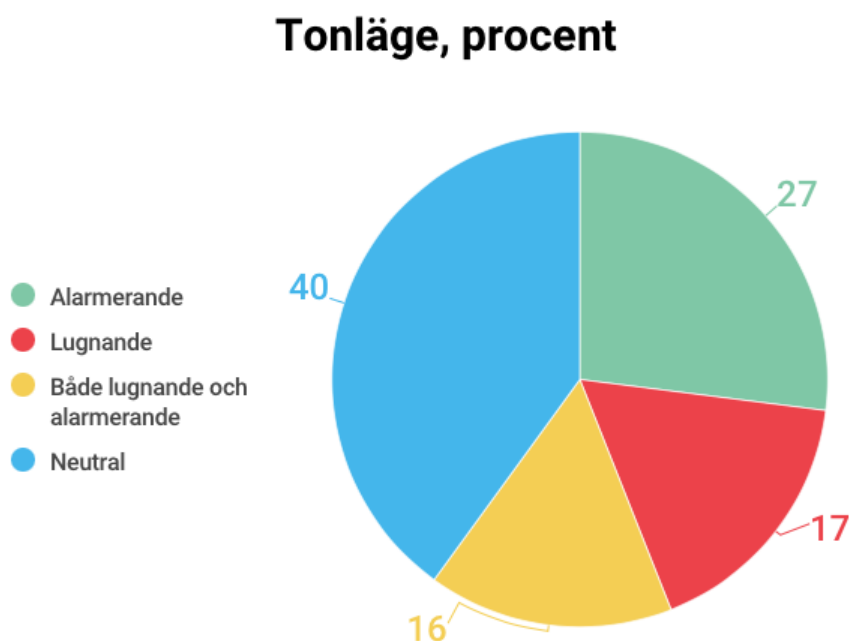
6 Resultat och analys

Inledningsvis presenteras resultat från studien i detta kapitel i form av tabell och diagram, samt förklaring av vad dessa bilagor visar. Sedermera redovisas en analys av resultatet, där bland annat de teoretiska ramverk appliceras.

6.1 Resultat

6.1.1 Tonläge

Resultatet visar att Nerikes Allehanda, Nya Wermlands-tidningen och Helsingborgs Dagblad främst hade ett neutralt tonläge i sin rapportering om coronapandemin. Tonläget neutral utgjorde i 40 % av de sammanlagt 561 analyserade artiklarna (se figur 1). Det andra mest frekvent förekommande tonläget var alarmerande som utgjorde 27 %. Lugnande, samt alarmerande och lugnande utgjorde 17 %, respektive 16 % vardera.

Figur 1. N=561. Diagram över tonläget i det analyserade materialet.

Likaså visar resultatet att de tre tidningars tonläge på egen hand också dominerades av ett neutralt tonläge och ligger runt 40 % per tidning, där Helsingborgs Dagblad är allra mest neutral. Det alarmerande tonläget är det näst mest förekommande tonläget och är främst förekommande i Nerikes Allehanda. Lugnande, samt både alarmerande och lugnande förekommer är de två tonlägen som är minst framträdande i samtliga tidningar

(se tabell 1). Trots att studien inte ämnar att jämföra de tre undersökta tidningarna med varandra presenteras inhämtad data i tabellform för ytterligare transparens.

Tonläge uppdelat per tidning, procent

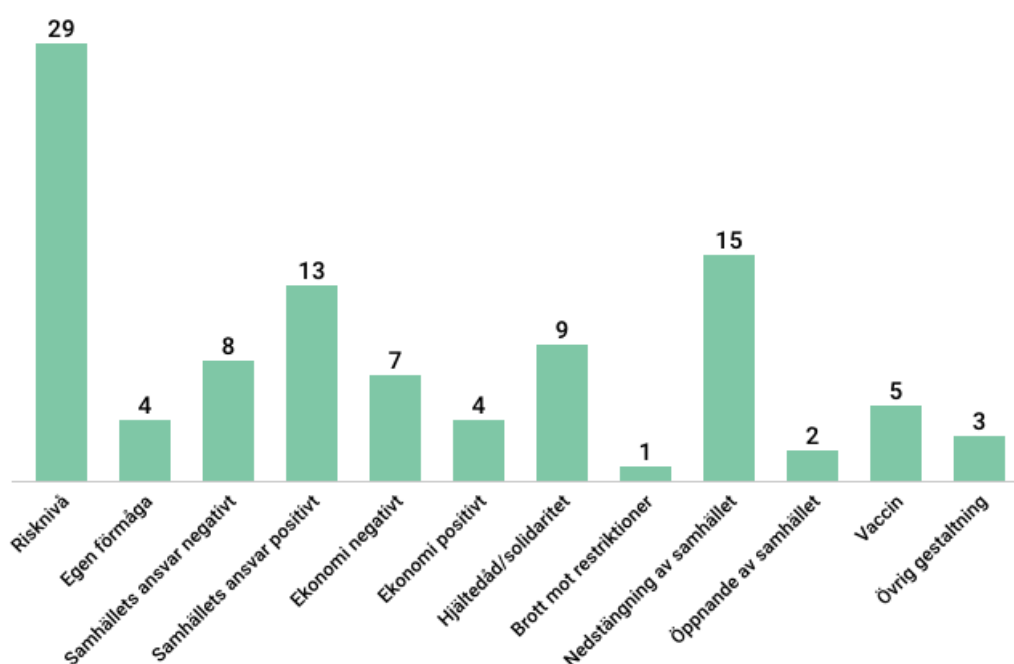
	Nerikes Allehanda	Nya Wermlands-tidningen	Helsingborgs Dagblad	Totalt
Alarmerande	30	27	25	27
Lugnande	15	16	17	16
Både alarmerande och lugnande	14	19	15	16
Neutral	41	38	43	41
Summa procent	100	100	100	100
Antal artiklar	168	227	166	561

Tabell 1. N=561. Tabell över tonläge i det analyserade materialet uppdelat per tidning.

6.1.2 Dominerande gestaltningar

Resultatet visar att det mest framträdande gestaltningen i Nerikes Allehanda, Nya Wermlands-tidningen och Helsingborgs dagblad är risknivå. Denna gestaltning utgör totalt 29 % av samtliga 561 kodade artiklar (se figur 2). Utöver risknivå domineras artiklarna av de två gestaltningar som benämns som nedstängning av samhället samt samhällets ansvar positivt. Dessa utgör 15 % respektive 13 % av samtliga artiklar.

Dominerande gestaltningar, procent

Figur 2. N=561. Diagram över huvudsakliga gestaltningar i det analyserade materialet.

Nya Wermlands-tidningen rapporterade i stort sett varannan artikel med risknivå som huvudsaklig gestaltning. Likaså är det den främst förekommande gestaltningen i både Nerikes Allehanda och Helsingborgs Dagblad om än i betydligt mindre utsträckning. Nedstängning av samhället är den näst mest förekommande i samtliga tidningar men samhällets ansvar i positivt bemärkelse förekommer i samma utsträckning i Helsingborgs Dagblad. Brott mot restriktioner förekommer minst i samtliga tidningar, men likaså öppnande av samhället (se tabell 2). Trots att studien inte ämnar att jämföra de tre undersökta tidningarna med varandra presenteras inhämtad data i tabellform för ytterligare transparens.

Dominerande gestaltningar uppdelat per tidning, procent

	Nerikes Allehanda	Nya Wermlands-tidningen	Helsingborgs Dagblad	Totalt
Riskenivå	19	41	24	29
Egen förmåga	6	2	5	4
Samhällets ansvar negativt	10	7	8	8
Samhällets ansvar positivt	14	9	18	13
Ekonomi negativt	9	6	6	7
Ekonomi positivt	10	3	1	4
Hjältedåd, solidaritet	5	9	11	9
Brott mot restriktioner	1	1	0	1
Nedstängning av samhället	18	13	18	15
Öppnande av samhället	3	1	3	2
Vaccin	2	9	3	5
Övrig gestaltning	3	3	3	3
Summa procent	100	100	100	100
Antal artiklar	168	227	166	561

Tabell 2. N=561. Tabell över huvudsakliga gestaltningar i det analyserade materialet uppdelat per tidning.

6.1.3 Jämförelse mellan faserna

Det finns marginella skillnader i vilket tonläge som präglade Nerikes Allehanda, Nya Wermlands-tidningen och Helsingborgs Dagblads artiklar under den första, respektive andra fasen. Resultatet visar att tydligast dominerande är det neutrala tonläget som uppgick till 42 % respektive 38 % under de båda faserna (se tabell 3). Under den lugnare fasen ökade mängden artiklar där lugnande inslag förekommer, från 15 % under

den första, till 18 % den andra fasen. Utöver det skiljer sig resultatet endast enstaka eller ett par procentenheter faserna emellan.

Tonläge uppdelat per år, procent

	2020	2021	Totalt
Alarmerande	27	28	27
Lugnande	15	18	17
Både alarmerande och lugnande	16	16	16
Neutral	42	38	40
Summa procent	100	100	100
Antal artiklar	366	195	561

Tabell 3. N=561. Tabell över tonläget i det analyserade materialet uppdelat per år.

Resultatet visar att det även finns marginella skillnader i vilket tonläge som dominerade de tre tidningarnas rapportering per tidning. Det neutrala tonläget var tydligt dominerande i samtliga tidningar under båda faserna (se tabell 4). Nerikes Allehanda och Helsingborgs Dagblad tenderar däremot att övergå från ett mer alarmistiskt tonläge till ett lugnare, samtidigt som Nya Wermlands-tidningen snarare går i motsatt riktning. Trots att studien inte ämnar att jämföra de tre undersökta tidningarna med varandra presenteras inhämtad data i tabellform för ytterligare transparens.

Tonläge uppdelat per tidning och år, procent

	Nerikes Allehanda		Nya Wermlands-tidningen		Helsingborgs Dagblad	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Alarmerande	31	27	24	32	27	22
Lugnande	13	21	17	15	16	20
Både alarmerande och lugnande	16	9	20	16	10	21
Neutral	40	43	39	37	47	37
Summa procent	100	100	100	100	100	100
Antal artiklar	126	42	134	93	106	60

Tabell 4. N=561. Tabell över tonläget i det analyserade materialet uppdelat per år och tidning.

I en jämförelse mellan undersökningsperioderna är risknivå den dominerande gestaltningen i både den intensiva och den lugnare fasen, 27 % respektive 33 %. Resultatet visar också att samhällets ansvar - positivt förekom i lägre utsträckning under den lugnare fasen liksom ekonomi - negativt, hjältedåd, solidaritet och nedstängning av

samhället. Gestaltningarna öppnande av samhället och vaccin förekom inte alls under den intensiva fasen, utan bara i den lugnare (se tabell 5).

Dominerande gestaltningar uppdelat per år, procent

	2020	2021	Totalt
Riskenivå	27	33	29
Egen förmåga	57	3	4
Samhällets ansvar negativt	8	7	8
Samhällets ansvar positivt	15	10	13
Ekonomi negativt	10	2	7
Ekonomi positivt	4	5	4
Hjältedåd, solidaritet	10	5	9
Brott mot restriktioner	1	1	1
Nedstängning av samhället	17	12	15
Öppnande av samhället	0	7	2
Vaccin	3	2	3
Övrig gestaltning	0	14	5
Summa procent	100	100	100
Antal artiklar	366	195	561

Tabell 5. N=561. Tabell över huvudsakliga gestaltningar i det analyserade materialet uppdelat per år.

Resultatet visar att risknivå var dominerande i Nerikes Allehanda under den första fasen, i Nya Wermlands-tidningen under den första fasen och den andra fasen och i Helsingborgs Dagblad under den andra fasen. Det går att utläsa att samhällets ansvar i positivt bemärkelse förekommer i mindre utsträckning i samtliga tidningar under den andra fasen, likväl som hjältedåd och solidaritet. Det går även se att negativa ekonomiska konsekvenser minskar under den andra fasen och i åtminstone Nerikes Allehanda dominerar snarare positiva ekonomiska konsekvenser (se tabell 6). Trots att studien inte ämnar att jämföra de tre undersökta tidningarna med varandra presenteras inhämtad data i tabellform för ytterligare transparens.

Dominerande gestaltningar uppdelat per tidning och år, procent

	Nerikes Allehanda		Nya Wermlands-tidningen		Helsingborgs Dagblad	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Riskenivå	22	7	37	43	18	35
Egen förmåga	6	7	1	3	9	0
Samhällets ansvar negativt	10	10	7	7	8	7
Samhällets ansvar positivt	15	12	9	8	22	12
Ekonomi negativt	12	2	9	2	8	2
Ekonomi positivt	6	19	4	1	2	0
Hjälteåd, solidaritet	6	0	13	4	12	10
Brott mot restriktioner	2	0	1	1	0	0
Nedstängning av samhället	18	19	15	6	19	15
Öppnande av samhället	0	12	0	3	0	8
Vaccin	0	7	0	22	0	8
Övrig gestaltning	3	5	4	0	2	3
Summa procent	100	100	100	100	100	100
Antal artiklar	126	42	134	93	106	60

Tabell 6. N=561. Tabell över huvudsakliga gestaltningar i det analyserade materialet uppdelat per år och tidning.

6.2 Analys

6.2.1 ”Mellan tisdagen och onsdagen har Värmland inga nya bekräftade fall av covid-19, som orsakas av coronaviruset”

Nerikes Allehanda, Nya Wermlands-tidningen och Helsingborgs Dagblad hade huvudsakligen ett neutralt tonläge i sin rapportering om coronapandemin, vilket innebar att tidningarnas rapportering främst innehöll saklig, faktabaserad information samt neutrala ordval. Det neutrala tonläget var framför allt urskiljbart i artiklar som berörde uppgifter om antal smittade, vårdade på sjukhus och dödstal: ”Mellan tisdagen och onsdagen har Värmland inga nya bekräftade fall av covid-19, som orsakas av coronaviruset. En patient som var inlagd i Karlstad har fått lämna sjukhuset.” (Blomgren, 2020). I dessa artiklar, liksom i exemplet, förekom varken alarmerande eller lugnande budskap så som larmrop eller uppmaningar till lugn. Artiklarna innehöll snarare fakta och framställde dessa på ett objektivt och sakligt sätt, utan att väga in några större värderingar. Media utgör en central instans vari samtida risker definieras och socialt konstrueras, och risker liksom våra attityder gentemot dem existerar bara genom den kunskap vi människor har om dem (Beck, 2012; Cottle, 1998; Giddens,

1996). Härigenom kan Nerikes Allehanda, Nya Wermlands-tidningen och Helsingborgs Dagblad sägas definiera coronapandemin övervägande som varken mer eller mindre riskfylld. De ger, i störst mån, upphov till en social konstruktion av pandemin som, liksom rapporteringen i sig, präglas av neutralitet och saklig samt faktabetonad information. På samma sätt baseras utpekandet av brister i, eller kritik mot institutionella svar på pandemin på samma neutrala grunder (Sandberg, 2004).

Alarmism, d.v.s. inslag som väcker känslor av oro och rädsla hos mottagaren, är vanligt förekommande i krisjournalistik (Ghersetti & Odén, 2019). Ett alarmistiskt tonläge gick även att urskilja i vårt resultat, om än i mindre utsträckning än det neutrala. De alarmerande inslagen uppenbarade sig främst genom användandet av värdeladdade ord som på olika sätt betonade att hotet är påtagligt och nära: *"Men så för några veckor sedan blev han dålig. Först trodde doktorn på en infektion, men sedan visade det sig: coronan hade fångat honom i sitt grepp."* (Ejdeholt, 2020), men likväl nödrop om att det är hög tid att agera: *"Nu uppmanas varje värmlänning agera som att varje person man möter är smittad. 'Om det här inte avstannar nu kan vi vara på väg mot en katastrof', säger biträdande smittskyddsläkare Anna Skogstam"* (Sunnemark, 2021). En än mindre del av det analyserade materialet hade ett lugnande tonläge, och var helt i avsaknad av alarmerande inslag. Dessa artiklar lyfte fram lugnande budskap och benämnde coronapandemin i positiv bemärkelse, så som att den regionala smittkurvan pekar nedåt eller att belastningen på vården minskat: *"Läget har varit stabilt under den senaste veckan. Kanske till och med lite ljusare än förra torsdagen."* (Landberg, 2020). Ett annat tydligt exempel var: *"Samtidigt som fler insjuknar i covid-19 i Sverige och Värmland blir fler också friska. Uppemot två tredjedelar av alla smittade i länet anses friskförklarade"* (Sunnemark, 2020). I dessa avseenden kan definitionen liksom den sociala konstruktionen av coronapandemin sägas vara annorlunda. I de fall då alarmerande inslag förekommer i rapporteringen kan Nerikes Allehanda, Nya Wermlands-tidningen och Helsingborgs Dagblad sägas definiera pandemin som i större utsträckning riskfylld. Det beror på att den sociala konstruktionen, och i förlängningen människors förståelse av pandemin, i högre grad genomsyras av de alarmerande uppgifter som framförs i media. På samma grunder kan tidningarna, i de fall då de framför lugnande budskap, sägas definiera coronapandemin som mindre riskfylld eftersom den sociala konstruktionen härigenom, i motsats till då alarmerande inslag

förekommer, präglas av uppgifter om att coronapandemins utveckling går åt rätt håll, så som att sjukvården klarar sig bra (Beck, 2012; Cottle, 1998; Giddens, 1996).

6.2.2 Risknivå dominerar

Den dominerande gestaltningen i det analyserade materialet var risknivå. Det innebär att Nerikes Allehanda, Nya Wermlands-tidningen och Helsingborgs Dagblad huvudsakligen gestaltade coronapandemin med utgångspunkt i hur farligt viruset är, liksom lyfte fram hur många som smittats respektive avlidit. Riskgestaltningen var bland annat urskiljbar i följande exempel: *”Ett 20-tal personer vårdas i nuläget på intensivvården i Örebro. Arbetsbelastningen är hög, men intensivvårdsplatserna räcker än så länge till, berättade överläkaren Kristian Thörn under tisdagen.”* (Mayer, 2020). I ovan exempel gestaltas arbetsbördan inom sjukvården i Örebro med utgångspunkt i hur många personer som är allvarligt sjuka i covid-19, men arbetsbelastningen skulle likväl, utifrån ett gestaltningsteoretiskt perspektiv, kunna gestaltas med hänsyn till brist på resurser inom sjukvården, och på längre sikt på samhällets ansvar att hantera pandemin (Shehata, 2019). Härigenom kan Nerikes Allehanda, Nya Wermlands-tidningen och Helsingborgs Dagblad, i störst utsträckning, sägas definiera risken i coronapandemin som dess skadliga inverkan på människor. Den sociala konstruktionen av pandemin kan, i det här avseendet, sägas präglas av riskerna med att bli drabbad av viruset, så som att bli allvarligt sjuk eller dö (Beck, 2012; Cottle, 1998; Giddens, 1996). Riskgestaltningen kan också sägas följa vanligt förekommande narrativ inom krisjournalistik, och i synnerhet det berättarperspektiv som etablerar krisen som en kamp eller ett krig (Horsley, 2016): *”Hemtjänstens personal lokaliserar och sanerar med desinfektionsmedel i kampen mot corona-smittan”* (Skoglund, 2020). I det här exemplet är det tydligt att skribenten framställer coronakrisen som en kamp mellan vårdpersonalen och viruset. Tidningarna kan också, genom att gestalta coronapandemin med utgångspunkt i risknivå, sägas skildra pandemin som en fysisk kris snarare än en social eftersom deras fokus i stora drag hamnar på krisens skadeomfattning (Ghersetti & Odén, 2019), i det här avseendet, hur många som smittats respektive avlidit till följd av pandemin.

Övriga gestaltningar som var vanligt förekommande i Nerikes Allehandas, Nya Wermlands-tidningens och Helsingborgs Dagblads rapportering om coronapandemin var samhällets ansvar-positivt och nedstängning av samhället/sociala begränsningar. Här gestaltades pandemin utifrån samhällets handlingskraft att hantera den uppkomna

krisen, vilket också stämmer överens med ett typiskt ledmotiv inom krisjournalistik – skuld och ansvar (Seeger & Sellnow, 2016): *“Det är tuffa tider för handlarna i centrala Karlstad sedan coronapandemin slog till med full kraft. Men Karlstad kommun hoppas att gratis parkering ska kunna locka kunderna tillbaka.”* (Nya Wermlands-tidningen, 2020). De gestaltade också pandemin med utgångspunkt i dess upphov till sociala begränsningar i samhället: *”Larödhus förskola stänger idag då flera anställda har covid-19. Samtidigt hålls klasser hemma på ProCivitas gymnasium och Filbornaskolan.”* (Björck, 2021), *“I normala fall har psykiatrin tio platser på sin vårdavdelning [...] Men när smittspridningen skjuter i höjden på grund av det rådande corona-läget kan psykiatrin inte längre ha den öppen”* (Ejdeholt, 2020). Härigenom kan den sociala konstruktionen av coronapandemin också sägas präglas av samhällets handlingskraft, att såväl ansvariga politiker som myndigheter besitter den kunskap och de resurser som krävs för att hantera pandemin. Tidningarna kan också sägas definiera risken i pandemin som dess upphov till sociala begränsningar i samhället, så som att samhällsviktiga funktioner stängs ner liksom att invånarnas tillvaro begränsas på olika sätt, och därigenom bidra till den sociala konstruktionen på samma grunder (Beck, 2012; Cottle, 1998; Giddens, 1996). Liksom risknivå skildrade coronapandemin som en fysisk kris, kan också dessa gestaltningar sägas kategorisera pandemin på olika sätt. I de fall då pandemin gestaltas med utgångspunkt i samhällets agerande kan tidningarna sägas framställa den som en social kris eftersom rapporteringen i stora drag fokuserar på ansvarsfrågan, d.v.s. vem som är skyldig att hantera krisen och dess följder, liksom vilka åtgärder som vidtas för att åstadkomma detta. När tidningarna, å andra sidan, gestaltar pandemin utifrån dess upphov till nedstängning av samhället kan de sägas framställa krisen som en fysisk kris eftersom fokus hamnar på sociala begränsningar i samhället som en följd av pandemin (Ghersetti & Odén, 2019).

6.2.3 Kritiskt förhållningssätt mot ansvariga i den lugnare fasen

Resultatet kan sägas indikera att Nerikes Allehanda, Nya Wermlands-tidningen och Helsingborgs Dagblad förhöll sig mer kritiska till ansvariga myndigheter och politiker under den lugnare fasen, men det var alltså risknivå som var den mest framträdande gestaltningen under båda faserna. Härmed kan tidningarna, huvudsakligen, sägas ha befunnit sig i de krisjournalistiska faser som Englund (2002, 2008) benämner som överblicksfasen och kunskapsuppbyggandefasen. Inom riskgestaltningen var det vanligt att tidningarna sammanställde uppgifter om coronapandemin: *”20 coronasmittade*

personer får just nu intensivvård i Örebro län, och totalt har elva avlidit i länet. I Sverige har 887 dödsfall bekräftats, 17 fler än i gång.” (Ejdeholt, 2020). Det var också vanligt att experter fick uttala sig om pandemins händelseutveckling: *”Går det att döda viruset i tvätten och smittar covid-19 genom myggbett? NWT:s smittskyddsexpert Olle Wik svarar på era frågor”* (Sunnemark, 2020). Dessa exemplen stämmer väl in på kunskapsuppbyggandefasen som präglas av fördjupning och nyansering, samt kännetecknas av att uppgifter om krisen redovisas statistiskt liksom att experter tillåts uttala sig om krisens händelseförlopp. Riskgestaltningen kan också sägas överlappa på överblicksfasen eftersom dessa sammanställningar oftast berörde hur många som smittats respektive avlidit, och i förlängningen en redogörelse över vilka som drabbats av pandemin (Englund, 2002, 2008).

Bortsett från risknivå skedde en viss förskjutning i hur Nerikes Allehanda, Nya Wermlands-tidningen och Helsingborgs Dagblad huvudsakligen gestaltade coronapandemin mellan faserna. I den intensiva fasen var samhällets ansvar - positivt, nedstängning av samhället/sociala begränsningar och ekonomi - negativt vanligt förekommande gestaltningar. Men i den lugnare fasen sjönk dessa, samtidigt som öppnande av samhället och vaccin ökade. Trots att gestaltningen samhällets ansvar - negativt bara skiljer sig marginellt mellan de undersökta perioderna, kan Nerikes Allehanda, Nya Wermlands-tidningen och Helsingborgs Dagblad kan sägas ha ett mer kritiskt förhållningssätt gentemot ansvariga myndigheter och politiker under den lugnare fasen eftersom förekomsten av samhällets ansvar - positivt minskade. Härigenom kan tidningarna sägas lämna såväl överblicksfasen och kunskapsuppbyggandefasen, och i stället närma sig granskningsfasen under den lugnare fasen (Ghersetti & Odén, 2019). Det beror på att mindre uppmärksamhet riktas åt de som drabbats av coronapandemin i form av negativa ekonomiska konsekvenser och samhällliga begränsningar, samtidigt som ett i större utsträckning kritiskt förhållningssätt gentemot ansvariga samhällliga institutioner antogs (Englund, 2002, 2008). I såväl den intensiva som den lugnare fasen definierades och socialt konstruerades risken i coronapandemin som virusets skadliga inverkan på människor, men härutöver förekom vissa skillnader. I den intensiva fasen definierades risken i pandemin i större utsträckning som negativa ekonomiska konsekvenser liksom pandemins upphov till samhällliga begränsningar. Däremot tonas dessa risker ned i den lugnare fasen, samtidigt som frågor om vaccin och öppnande av samhället lyfts fram.

Den sociala konstruktionen av pandemin kan också, i mindre grad, sägas präglas av politikernas och myndigheters positiva förmåga att hantera krisen i den lugnare än i den intensiva fasen (Beck, 2012; Cottle, 1998; Giddens, 1996).

Nerikes Allehanda, Nya Wermlands-tidningen och Helsingborgs Dagblad hade huvudsakligen ett neutralt tonläge i sin rapportering om coronapandemin i båda faserna. Krisjournalistik är i regel mer sansad i sin ton ju närmare krisen kommer mediets egna publik. När krisen är avlägsen är rapporteringen mer alarmistisk (Ghersetti & Odén, 2019). Det här gick emellertid inte att urskilja i vårt resultat då skillnaderna i vilket tonläge som tidningarna hade bara skiljde sig marginellt mellan faserna.

7 Diskussion och sammanfattning

Studien syftade till att kvantitativt undersöka hur Nerikes Allehanda, Nya Wermlands-tidningen och Helsingborgs Dagblad gestaltade coronapandemin under april 2020, en intensiv fas under pandemin, och april 2021, som representerar en lugnare fas.

Följande forskningsfrågor låg till grund för studien:

- I vilken mån var rapporteringen alarmistisk, neutral eller lugnande?
- Vilka huvudsakliga gestaltningar lyfts fram i rapporteringen?
- Skiljde sig tonläget och vilka huvudsakliga gestaltningar som lyftes fram i rapporteringen mellan faserna, och i så fall hur?

Resultatet visade att Nerikes Allehanda, Nya Wermlands-tidningen och Helsingborgs Dagblad främst använde ett neutralt tonläge i sin rapportering om coronapandemin, d.v.s. att rapporteringen i huvudsak präglades av dels saklig och dels faktabaserad information. Resultatet indikerade också att alarmism förekom i ungefär en fjärdedel av de analyserade materialet, och lugnande budskap uppemot en femtedel. I likhet med Ghersettis & Odéns (2010, 2021) studier visar alltså även vår studie att alarmistiska inslag förekommer i krisjournalistik. Det går emellertid att urskilja vissa skillnader studiernas resultat emellan. I Ghersettis & Odéns (2010, 2021) studie förekom alarmism i stort sett i varannan analyserad artikel, men i vår studie var graden av alarmism betydligt lägre. Nerikes Allehanda, Nya Wermlands-tidningen och Helsingborgs Dagblad använde snarare ett neutralt tonläge i varannan artikel och lyfte i större

utsträckning fram lugnande budskap. Dessa skillnader kan sägas stämma överens med Ghersetti, Odéns & Wallins (2008) liksom Ihekweazus (2017) studier som belyser hur krisens geografiska närhet i förhållande till medieföretaget spelar in för hur saklig krisrapporteringen är; då de undersökta lokaltidningarna, till skillnad från de rikstäckande medierna som Ghersetti & Odén (2010, 2021) undersökte, rapporterade om coronapandemins lokala, närbelägna händelseutveckling var deras rapportering i större utsträckning saklig.

Nerikes Allehandas, Nya Wermlands-tidningens och Helsingborgs Dagblads neutrala tonläge kan sägas ge större utrymme åt en social konstruktion och ge upphov till tolkningar av krisen som präglas av individuella bedömningar av krisens fara, vilka handlingar som vidtas och vilket förhållningssätt som tas i anspråk i förhållande till såväl nationella som lokala myndigheters föreskrifter (Beck, 2012; Cottle, 1998; Giddens, 1996). Det kan även sägas ligga till grund för individuellt avvägd kritik gentemot krisen så som utpekandet av brister eller ifrågasättandet av institutionella åtgärder i lokalsamhället (Sandberg, 2004). I de fall tidningarna använder ett lugnande tonläge kan de sägas definiera coronapandemins lokala händelseutveckling som mindre allvarlig och bidrar således till att den sociala konstruktionen, och i förlängningen lokalinåvarnas tolkning av krisen grundar sig på att krisen upplevs i mindre utsträckning riskfylld (Beck, 2012; Cottle, 1998; Giddens, 1996). Dessa tolkningar kan sedermera sägas ligga till grund för ett mer avslappnat förhållningssätt gentemot krisen och påverka lokalinåvarnas agerande därefter. I jämförelse med Ghersetti & Odéns (2010, 2021) studier kan de rikstäckande medierna, i större utsträckning än de undersökta lokaltidningarna i vår studie, sägas definiera kriserna som mer riskfyllda (Beck, 2012; Cottle, 1998; Giddens, 1996) eftersom de i högre grad lyfter fram alarmistiska inslag som kan skapa såväl rädsla som oro hos mottagaren (Ghersetti & Odén, 2019). På samma grunder som det neutrala tonläget öppnar upp för individuella avvägningar, och det lugnande bidrar till ett mer sansat förhållningssätt kan det alarmistiska tonläget sägas ge upphov till att krisens förlopp uppfattas som mer allvarlig och orsaka att invånarna tar till mer drastiska åtgärder, men också ge ökat utrymme åt såväl kritik som ifrågasättande av myndigheters agerande. Det beror på att den sociala konstruktionen och tolkningen av krisen kan sägas genomsyras av oro och rädsla och på längre sikt kan hanterandet av den tänkas anses vara av större vikt (Beck, 2012; Cottle, 1998; Giddens, 1996). Gällande vilka huvudsakliga gestaltningar som lyftes fram i lokaltidningarnas

rapportering fann vi att risknivå var den som förekom flest gånger. Resultatet är överensstämmande med både Ghersettis & Odéns (2021) och Sandells, Sebars & Harris (2013) studier som både belyser hur rapporteringen vid såväl corona- som svininfluensapandemin lade fokus på farorna med viruset samt hur många som smittats och avlidit. Likaså är gestaltningarna sociala begränsningar och samhällets ansvar - positivt vanligt förekommande även i deras studier. Vad gäller ekonomiska gestaltningar finns både likheter och skillnader i jämförelse med Ghersettis & Odéns (2021) studie. Positiva ekonomiska effekter förekommer i relativt liten utsträckning i båda studierna, medan negativa effekter lyfts fram i större utsträckning i deras. I jämförelse med Sandells, Sebars & Harris (2013) studie är egen förmåga, d.v.s. vad individen kan göra för att skydda sig själv från att såväl bli smittad som att smitta andra, en betydligt mer vanlig gestaltning än i vår studie.

Hur medierna gestaltar en kris kan sägas påverka hur människor bedömer situationens allvar, hur de agerar och hur de förhåller sig gentemot myndigheters föreskrifter (Ghersetti & Odén 2019), och genom att gestalta coronapandemin utifrån risknivå kan Nerikes Allehanda, Nya Wermlands-tidningen sägas ge upphov till en mer allvarsam inställning till pandemin hos mottagaren. De kan också sägas bidra till att mottagaren i större utsträckning vidtar åtgärder för att undvika att bli smittad. På liknande sätt skulle lokaltidningarnas gestaltning av pandemin utifrån sociala begränsningar kunna påverka mottagaren att ta till mer drastiska åtgärder, så som att bunkra mat eller andra förnödenheter, eftersom tidningarna på det här sättet bidrar till att den sociala konstruktionen av krisen präglas av att lokalsamhället stängs ner. Likaså kan lokaltidningarnas gestaltning av pandemin med fokus på samhällets ansvar - positivt sägas öka mottagarens förtroende för ansvariga lokala myndigheters och politikernas svar på krisen liksom benägenheten att följa deras direktiv.

Nerikes Allehandas, Nya Wermlands-tidningens och Helsingborgs Dagblads tonläge skiljde inte särskilt mellan den intensiva och den lugnare fasen. Ett neutralt tonläge var alltså dominerande under båda perioderna, medan alarmism och lugnande budskap förekom i viss mån. Resultatet stämmer väl överens med Ghersettis & Odéns (2021) resultat som också fann marginella skillnader i mediernas tonläge mellan en inledande och en mer intensiv fas av coronapandemin under våren 2020. Varför alarmistiska och lugnande inslag förekom i ungefär lika hög grad i den intensiva som den lugnare fasen

skulle kunna bero på pandemins långa varaktighet. Eftersom pandemins intensitet går i vågor behöver det inte vara särskilt makabert att lokaltidningarnas tonläge är likartat under båda perioderna. En större smittspridning på ett äldreboende, som var ett tydligt exempel på en händelse när alarmerande inslag förekom i det analyserade materialet, skulle likväl som i den intensiva fasen kunna blossa upp under den lugnare och vice versa. Det är också viktigt att ha i åtanke att vad som är en alarmerande nyhet kan ha omvärderats under pandemins gång då krisens förutsättningar ständigt förändras. Ett enstaka dödsfall kan exempelvis anses vara en hög, alarmerande dödssiffra i pandemins inledande, intensiva fas medan den anses vedertagen eller mer normal under den senare, lugnare fasen.

Ghersetti & Odén (2021) kunde tydligt urskilja en förskjutning i hur de undersökta medierna gestaltade coronapandemin mellan en inledande och i större utsträckning intensiv fas. I deras studie gestaltades pandemin med utgångspunkt i risknivå, nedstängning av samhället/sociala begränsningar och ekonomi - negativt i den inledande fasen. Å andra sidan präglades den intensiva fasen i stora drag av gestaltningar utifrån samhällets ansvar - positivt/negativt. Härmed skiftade mediernas fokus; i den inledande fasen lyftes frågor om virusets farlighet, dess upphov till samhällseliga begränsningar och negativa ekonomiska effekter, för att i den intensiva fasen i större utsträckning handla om ansvariga myndigheter och politikernas agerande för att hantera den uppkomna krisen. En liknande förskjutning gick att urskilja i vårt resultat, om än inte lika tydlig. Frågor om virusets faror var alltså den mest förekommande gestaltningen i båda faserna. Men, i likhet med Ghersettis & Odéns (2021) studie, var sociala begränsningar och negativa ekonomiska konsekvenser mindre vanligt i den andra, lugnare fasen. I den lugnare fasen lyftes snarare frågor om öppnande av samhället och vaccin. Vi kunde också urskilja hur samhällets ansvar i positiv bemärkelse lyftes fram i mindre grad i den lugnare fasen, vilket kan sägas tyda på ett i större utsträckning kritiskt förhållningssätt gentemot myndigheter och politiker. Detta skulle kunna sägas ge upphov till att mottagarens förtroende för samhällseliga svar på krisen påverkades negativt i den lugnare fasen, eftersom den sociala konstruktionen av pandemin i mindre grad präglades av samhällets positiva agerande.

7.1 Sammanfattning

Medierna utgör en viktig instans vari samtida risker definieras och socialt konstrueras, (Beck 2012; Cottle, 1998; Giddens, 1996) och hur medierna gestaltar risker, d.v.s. lyfter respektive tonar ner vissa aspekter av dem, ger inverkan på hur människor uppfattar risken och påverkas av den (Shehata, 2019). Risker liksom människors attityder mot dem existerar bara genom den kunskap som finns att tillgå om dem – om människor saknar kunskap om de risker de omgärdas av uppfattas deras tillvaro per definition riskfri (Beck, 2012; Cottle, 1998; Giddens, 1996). I förlängningen fungerar Nerikes Allehanda, Nya Wermlands-tidningen och Helsingborgs Dagblad som en arena vari coronakrisens respektive lokala händelseutveckling utspelar sig i och deras rapportering påverkar hur lokalinvånarna förhåller sig till krisen, hur de evaluerar krisens risknivå, hur de handlar samt hur de uppför sig i förhållande till myndigheters direktiv (Ghersetti & Odén, 2019). Sammanfattningsvis visar den här studiens resultat att Nerikes Allehanda, Nya Wermlands-tidningen och Helsingborgs Dagblad i huvudsak använde ett neutralt tonläge, d.v.s. att saklig och faktabaserad information präglades rapporteringen om coronapandemin. Härmed kan lokaltidningarna sägas definiera krisen som varken mer eller mindre riskfylld (Beck, 2012; Cottle, 1998; Giddens, 1996), och ge ökat utrymme åt mottagaren att bedöma krisens risknivå på egen hand (Ghersetti & Odén, 2019). Resultatet indikerade också att såväl alarmistiska som lugnande budskap förekom, om än i lägre grad än det neutrala tonläget. I jämförelse med tidigare forskning hade de undersökta lokaltidningarna dock i mindre utsträckning ett alarmistiskt tonläge och framhävde mer lugnande budskap än rikstäckande medier, vilket enligt tidigare forskning kan sägas bero på att lokaltidningarna rapporterade om krisens lokala, närstående händelseutveckling (Ghersetti, Odén & Wallin, 2008; Ihekweazu, 2017). I likhet med tidigare forskning (Ghersetti & Odén, 2021) fanns inga större skillnader i vilket tonläge som användes mellan de undersökta perioderna, utan neutral var dominerande under både den intensiva och den lugnare fasen. Detta skulle kunna förklaras utifrån coronapandemins tidslängd. Detta då krisen böljar fram och tillbaka och alarmistiska, neutrala och lugnande inslag utspelar sig under både den intensiva och lugnare fasen, om än på olika sätt.

Nerikes Allehanda, Nya Wermlands-tidningen och Helsingborgs Dagblad gestaltade huvudsakligen coronapandemin utifrån risknivå. Det innebär att lokaltidningarna betonade farorna med coronaviruset och la fokus på hur många som smittats samt avlidit. Resultatet visade också att sociala begränsningar och samhällets ansvar -

positivt var vanligt förekommande gestaltningar. I dessa gestaltningar beskrev lokaltidningarna coronapandemins upphov till begränsningar i samhället och lyfte fram ansvariga myndigheters och politikers agerande i krisen. Hur Nerikes Allehanda, Nya Wermlands-tidningen och Helsingborgs Dagblad gestaltade coronapandemin skulle kunna ge upphov till ett mer allvarligt förhållningssätt gentemot krisen, samt att mottagaren i större utsträckning är försiktig för att undvika att bli smittad. Det skulle också kunna innebära att mottagaren tar till mer drastiska åtgärder och får ökat förtroende för institutionella svar på krisen. Hur lokaltidningarna gestaltade coronapandemin stämde väl överens med tidigare forskning (Ghersetti & Odén, 2021; Sandell, Sebar & Harris, 2013). Resultatet skiljde sig dock åt i jämförelsen mellan faserna. Ghersetti & Odén (2021) kunde tydligt urskilja en förskjutning till att medierna beskrev coronapandemin utifrån samhällets ansvar i den senare fasen. I vår studie gick också att urskilja en liknande förskjutning, om än inte lika tydlig. Riksnivå var den dominerande gestaltningen under båda faserna. Det gick emellertid att se en förändring genom att lokaltidningarna övergick från att gestalta coronapandemin utifrån samhällets ansvar - positivt, ekonomi - negativt och sociala begränsningar i den intensiva fasen, till att i högre grad beskriva coronapandemin utifrån öppnande av samhället samt frågor om vaccin. Att lokaltidningarna i mindre grad lyfte fram samhällets ansvar - positivt under den lugnare fasen skulle kunna innebära att de antog ett mer kritiskt förhållningssätt gentemot ansvariga myndigheter och politiker, liksom sköt över ansvarsfrågan till dem.

7.2 Förslag på vidare forskning

Den här studien har kvantitativt undersökt generella mönster i hur de tre största lokala medierna i Sverige gestaltade coronapandemin. Vi kan således inte, mer än spekulativt med utgångspunkt i studiens litteraturgranskning, uttala oss om hur de olika gestaltningarna påverkar mottagaren. Det vore därför intressant att göra en receptionsstudie och kartlägga hur mottagaren uppfattar de lokala mediernas krisjournalistik. Likaså vore det intressant att göra en intervjustudie med journalister på lokalredaktioner och undersöka hur de ser på sitt arbete när en kris likt coronapandemin inträffar. Den här studien har visserligen gjort vissa jämförelser mellan de undersökta medierna och rikstäckande medier, som tidigare forskning undersökt, men det vore mer intressant att göra i högre grad jämförbar studie där såväl lokala som rikstäckande medier inkluderas, och där rapporteringen under samma kris eller händelse undersöks.

Referenser

Allen, M. (2017). The sage encyclopedia of communication research methods (Vol. 1-4). Thousand Oaks, CA: SAGE Publications, [doi: 10.4135/9781483381411](https://doi.org/10.4135/9781483381411)

Beck, U. (2012). Risksamhället: *På väg mot en annan modernitet*. (2). Daidalos AB.

Bjarnefors, S. (2020). Coronaviruset klassas som pandemi. Göteborgs-Posten. <https://www.gp.se/nyheter/varlden/coronaviruset-klassas-som-pandemi-1.25233019> (Hämtad 2021-11-16).

Cottle, S. (1998). Ulrich Beck, 'Risk Society' and the Media: A Catastrophic View?. *European Journal of Communication - EUR J COMMUN*. (13), 5-32. [doi.10.1177/0267323198013001001](https://doi.org/10.1177/0267323198013001001).

Dong, E., Du, H & Gardner L. (2021). An interactive web-based dashboard to track COVID-19 in real time. *Lancet Infect Dis*. [https://doi.org/10.1016/S1473-3099\(20\)30120-1](https://doi.org/10.1016/S1473-3099(20)30120-1) (Hämtad 2022-01-16)

Dorian, H & Persson, F. (2020). Första svenska dödsfallet i coronavirus. Göteborgs-Posten. <https://www.gp.se/nyheter/sverige/forsta-svenska-dods-fallet-i-coronavirus-1.25226893> (Hämtad 2021-11-17).

Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H., Towns, A. & Wägnerud, L. (2017). *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. (5). Wolters Kluwer.

Entman, R. (1993). Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm, *Journal of Communication*, 43(4), 51–58. <https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.1993.tb01304.x>

Englund, L. (2002). Medier på olycksplatsen. I J. Strömbäck & M. Karlsson. (2019). *Handbok i journalistikforskning*. Studentlitteratur AB.

Englund, L. (2008). *Katastrofens öga: En studie av journalisters arbete på olycksplats*. I J. Strömbäck & M. Karlsson. (2019). *Handbok i journalistikforskning*. Studentlitteratur AB.

Folkhälsomyndigheten. (2021). Om viruset och sjukdomen.

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/utbrott/aktuella-utbrott/covid-19/om-sjukdomen-och-smittspridning/om-viruset-och-sjukdomen/>
(Hämtad 2021-11-30).

Folkhälsomyndigheten. (2021). När hände vad under coronapandemin.

<https://www.arcgis.com/apps/dashboards/664ee17494c74ad4b7eac3994ed69d09>
(Hämtad 2021-11-14)

Goffman, E. (1974). *Frame analysis: An essay on the organization of experience*. Harvard University Press.

Gibb, R., Redding, D.W., Chin, K.Q. *et al.* (2020). Zoonotic host diversity increases in human-dominated ecosystems. *Nature* **584**, 398–402. <https://doi.org/10.1038/s41586-020-2562-8>

Giddens, A. (1996). *Modernitetens följder*. Studentlitteratur AB.

Horsley, S.J. (2016). Media framing of disasters. Implications for disaster response communicators. I A. Schwartz, M.W. Seeger & C. Auer (red.), *The handbook of international crisis communication research*. I J. Strömbäck & M. Karlsson. (2019). *Handbok i journalistikforskning*. (s.155-164). Studentlitteratur AB.

Ihekweazu, C. (2017). Ebola in Prime Time: A Content Analysis of Sensationalism and Efficacy Information in U.S. Nightly News Coverage of the Ebola Outbreaks, 32(6), 741-748. <https://doi.org/10.1080/10410236.2016.1172287>

Kantar Sifo. (2020). Räckviddsrapport: *Orvesto konsument 2020 Helår*. https://www.kantarsifo.se/sites/default/files/reports/documents/rackviddsrapport_orvesto_konsument_2020_helar.pdf (Hämtad 2021-11-09).

Karlsson, M & Johanson. (2019) Kvantitativ innehållsanalys. I. Karlsson, M., Johansson, B., Ekström, M., Berglez, P & Eriksson, G (2019). *Metoder i medie- och kommunikationsvetenskap*. (171-191). Studentlitteratur AB.

Nygren, G., & Althén, K. (2014). Landsbygd i medieskugga: *Nedmonteringen av den lokala journalistiken och bilden av landsbygden i Dagens Nyheter*. (2014).
<https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:761560/FULLTEXT01.pdf>

Odén, T., Ghersetti, M., & Wallin, U. (2008). När hoten kommer nära: *Fågelinfluensan och tuberkulos i svensk medierapportering*, (2008).
<https://rib.msb.se/filer/pdf/24797.pdf>

Odén, T., & Ghersetti, M. (2010). Pandemin som kom av sig: *Om svininfluensan i medier och opinion*. (2010). <https://www.msb.se/RibData/Filer/pdf/25720.pdf>

Odén, T., Djerf-Pierre, M., Ghersetti, M., & Johansson, B. (2016). *Kriskommunikation 2.0: Allmänheten, medier och myndigheter i det digitala medielandskapet*, (2016).
<https://rib.msb.se/filer/pdf/28206.pdf>

Oden, T., & Ghersetti, M. (2019). Krisjournalistik. I J. Strömbäck & M. Karlsson (Red.), *Handbok i journalistikforskning* (269-278). Studentlitteratur AB.

Odén, T., & Ghersetti, M. (2021). Coronapandemin våren 2020: *En undersökning av nyheter och opinion*. (2021). <https://rib.msb.se/filer/pdf/29525.pdf>

Sandberg, H. (2004). *Medier och fetma: En analys av vikt*. Lunds universitet.
<https://lup.lub.lu.se/record/21669>

Sandell, T., Sebar, B., & Harris, N. (2013). Framing risk: Communication messages in the Australian and Swedish print media surrounding the 2009 H1N1 pandemic. *Scandinavian Journal of Public Health*, 41(8), 860-865. <https://doi.org/10.1177/1403494813498158>

Sejer, M.W & Sellnow, T.I. (2016). Narratives of crisis. I J. Strömbäck & M. Karlsson (2019), *Handbok i journalistikforskning* (269-278). Studentlitteratur AB.

Shehata, A. (2019). Journalistikens dagordningar och gestaltningar. I J. Strömbäck & M. Karlsson (Red.), *Handbok i journalistikforskning* (337-349). Studentlitteratur AB.

Tuchman, G. (1978). Making news: a study in the construction of reality.

Vetenskapsrådet. (2017). God forskningssed.

https://www.vr.se/download/18.2412c5311624176023d25b05/1555332112063/God-forskningssed_VR_2017.pdf (Hämtad 2021-12-07).

Helsingborgs Dagblads artiklar

Björck, J. (30 april 2021). Covid stänger förskola och åtta klasser på skolor hålls hemma. *Helsingborgs Dagblad*.

Nerikes Allehandas artiklar

Ejdeholt, E. (12 april 2020). Senaste dödssiffran: Elva avlidna av corona i länet. *Nerikes Allehanda*.

Ejdeholt, E. (29 april 2020). Psykiatrin tvingas stänga igen avdelning för de svårast sjuka. *Nerikes Allehanda*.

Ejdeholt, E. (24 april 2020). Sa till min man: ”Bara det inte blir tullhuset”. *Nerikes Allehanda*.

Landberg, M. (24 april 2020). Inga fler kända fall i vård och omsorg. *Nerikes Allehanda*.

Mayer, J. (22 april 2020). ”De flesta kräver respiratorvård”. *Nerikes Allehanda*.

Skoglund, B. (28 april 2020). Jakt på okända smittvägar inom Hällefors hemtjänst. *Nerikes Allehanda*.

Nya Wermlands-tidningens artiklar

Blomgren, M. (2 april 2020). Inga nya fall - en patient utskriven. *Nya Wermlands-tidningen*.

Nya Wermlands-tidningen. (8 april 2020). Kommunen vill ha gratis parkering. *Nya Wermlands-tidningen*.

Sunnermark, V. (15 april 2021). ”Vi kan vara på väg mot katastrof”. *Nya Wermlands-tidningen*.

Sunnemark, V. (2 april 2020). Två tredjedelar friska från coronaviruset i länet. *Nya Wermlands-tidningen*.

Sunnemark, V. (8 april 2020). Experten svarar på läsarfrågor. *Nya Wermlands-tidningen*.

Bilagor

Bilaga A Kodinstruktioner

V1. Artikel

Varje artikel har numrerats från 1-561. Detta utifrån i vilken ordning artiklarna har kodats utefter Retrievers ordning.

V2. Publiceringsår

Vilket år artikeln är publicerad.

V3. Tidning

Vilken tidning som artikeln är publicerad i.

V4. Tonläge

Vilket/vilka tonlägen som är mest framträdande i artikeln.

V5. Gestaltning

Vilken huvudsaklig gestaltning som dominerar artikeln.

Bilaga B Kodschema

V1. Artikel-ID

V2. Publiceringsår

Värde:

1 - 2020

2 - 2021

V3. Tidning

Värde:

1 - Nerikes Allehanda

2 - Nya Wermlands-tidningen

3 - Helsingborgs Dagblad

V4. Tonläge

Värde:

1 - Klart alarmerande

Smittoläget är akut, vidta åtgärder, alarmerande sjuk- och dödsiffror, lugnande inslag saknas.

2 - Alarmerande inslag förekommer

Alarmerande inslag förekommer men präglar inte hela artikeln, lugnande inslag saknas.

3 - Klart lugnande

Smittoläget är lugnt, flesta klarar sig bra, färre sjuk- och dödsfall, alarmerande inslag saknas.

4 - Lugnande inslag förekommer

Lugnande inslag förekommer men präglar inte hela artikeln, alarmerande inslag saknas.

5 - Både alarmerande och lugnande inslag förekommer

Innehåller både alarmerande och lugnande inslag, varningssignaler men också uppmaning till lugn.

6 - Neutralt

Saklig och faktabaserad information, både alarmerande och lugnande inslag saknas.

V5. Gestaltning

Värde:

1 - Risknivå

Fokus på farorna med coronaviruset, redogörelser över hur många personer som smittats respektive avlidit

2 - Egen förmåga

Fokus på vad individen kan göra för att undvika att bli smittad och smitta andra

3 - Samhällets ansvar negativt

Fokus på vad ansvariga myndigheter och politiker gör, gör rätt, vilka åtgärder de vidtar

4 - Samhällets ansvar positivt

Fokus på vad ansvariga myndigheter och politiker inte gör, gör fel, bristande åtgärder

5 - Ekonomi negativt

Negativa ekonomiska konsekvenser på både individ- och eller samhällsnivå (permitteringar, brist på stödpaket, konkurser)

6 - Ekonomi positivt

Positiva ekonomiska konsekvenser på både individ- och eller samhällsnivå (ökat antal jobbtillfällen, stödpaket, branscher som går bra)

7 - Hjältedåd, solidaritet

Ljuspunkter i krisen (människor och eller företag som ställer upp)

8 - Brott mot restriktioner

Överträdelse av restriktioner (folksamlingar, otillåtna demonstrationer m.m)

9 - Nedstängning av samhället

Samhället stängs ner, inställda evenemang (idrottsevenemang, konserter, stängda skolor m.m)

10 - Öppnande av samhället

Samhället öppnar (skolor öppnar, evenemang anordnas m.m)

11 - Vaccin

Efterfrågan av vaccin, frågor om vaccinet biverkningar

12 - Övrig gestaltning

